

SÁSD INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

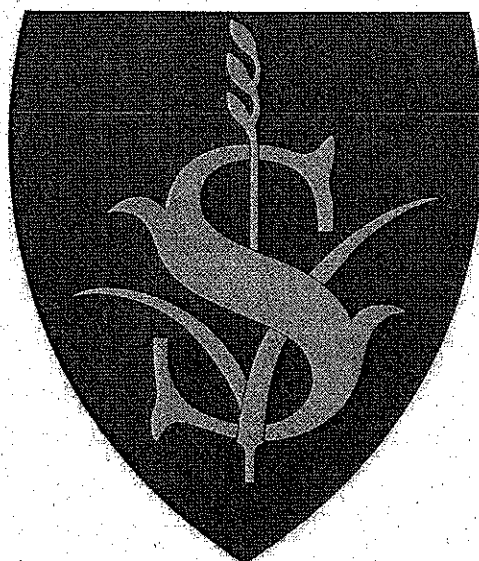
II. kötet: Integrált Településfejlesztési Stratégia

Projekt azonosító: DDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

egyeztetési változat

„Dél-Dunántúli Operatív Program - Fenntartható településfejlesztés
a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák
kidolgozása”

Sásd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Készítették:

Dulicz László, projektvezető
dr. Kukely György, régióvezető
Könczey Gábor, megyei koordinátor
Sifter Livia, felelős tervező
Laky Ildikó, felelős tervező
Dobrai Béla, közmű szakági tervező
Koprda Ildikó zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező
Zorgelné Sin Emília településtervező
Szálka Miklós és Herczeg Zoltán közlekedési szakági tervezők

2015

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
1 A HELYZETELEMZÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI.....	7
1.1 Sásd 2015-ben	8
2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	11
2.1 Sásd város jövőképe	12
2.1.1 Sásd települési jövőképe	12
Átfogó célok.....	12
2.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	14
3 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	17
3.1 A stratégiai célok és projektek összefüggései	18
3.2 Kulcsprojektek	19
3.2.1 Terület bővítése (K1).....	19
3.2.2 Járési fedett piac létrehozása (K2).....	19
3.2.3 Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó létrehozása (K3).....	19
3.2.4 Védőnői szolgálat fejlesztése, idősek napközi ellátását biztosító helyiség kialakítása, városi rendelő létesítése (K4).....	19
3.2.5 Komplex feladatot ellátó szociális központ kialakítása (bentlakásos szociális otthon) (K5) 20	
3.2.6 Uszoda, strandfürdő megépítése (K6).....	20
3.2.7 Mentőállomás létesítése (K7).....	20
3.2.8 Katasztrófavédelmi őrs létesítése (K8).....	20
3.3 Hálózatos projektek.....	20
3.3.1 Korszerű energiagazdálkodású intézmények és fejlett közüzemi hálózat (H1).....	21
3.3.2 Biztonságos, a meglévő terhelést enyhítő közúti infrastruktúra fejlesztése (H2).....	21
3.3.3 Kerékpárút-hálózat fejlesztése, kerékpározás feltételeinek javítása (H3)	21
3.3.4 Család- és klímabarát városi környezet kialakítása (H4).....	22
3.4 Akcióterületi projektek.....	22
3.4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával.....	22
3.4.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása.....	23
3.5 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	25
3.6 A fejlesztések ütemezése	26
3.7 A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	26
3.8 A város vonzáskörzetére kihatással lévő fejlesztési elképzelések-(projektjavaslatok).....	29
4 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	30
4.1 Bevezetés.....	31

4.2	A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása	32
4.3	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére irányuló intézkedések.....	33
4.3.1	Munkaerőpiaci integráció.....	33
4.3.2	Oktatási integráció.....	34
4.3.3	Lakhatási integráció, lakás-mobilitás.....	35
4.4	A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére javasolt intézkedések	36
5	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	37
5.1	Külső összefüggések	38
5.2	Belső összefüggések	41
6	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	42
7	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	45
7.1	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	46
7.1.1	Helyi klímastratégia	46
7.1.2	SEAP - Fenntartható energetikai akcióprogram	46
7.1.3	A város közterületeinek közösségi használata és a helyi identitástudat növelése	46
7.1.4	Szabályozási tevékenységek, eszközök.....	47
7.2	Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	48
7.3	Partnerség biztosítása az ITS tervezése és megvalósítása során.....	49
7.4	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	50
7.5	Monitoring rendszer kialakítása	50
7.5.1	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása	50
7.5.1.1	Módszertan.....	50
7.5.1.2	A monitoring tevékenység szervezeti háttere és folyamata	51
7.5.2	Indikátorok meghatározása	52
7.5.2.1	Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények.....	52
7.5.2.2	A stratégia indikátorai	53

Ábrajegyzék

1.1-1. ábra: Problématérkép	10
2.1-1. ábra: Jövőkép és a hosszú távú prioritások és középtávú átfogó célok kapcsolata	13
3.4-1. ábra: Sásd területén lehatárolt akcióterületek	23
4.2-1. ábra: Szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek áttekintő kartogramja 2011-es népszámlálás alapján (csak belterületre készült)	32
4.2-2. ábra: Szegregátum 1	32

Táblázatjegyzék

2.2-1. táblázat: Átfogó célok és kapcsolódó tematikus célok	14
3.1-1. táblázat: A projektek, projektcsomagok és tematikus célok kapcsolata	18
3.7-1. táblázat: Projektlista	28
4.3-1. táblázat: Munkaerőpiaci integráció beavatkozásai	34
4.3-2. táblázat: Oktatási integráció beavatkozásai	35
4.3-3. táblázat: Lakhatási integráció beavatkozásai	35
5.1-1. táblázat: A középtávú városi tematikus célok és az EU2020 tematikus-célok illeszkedése	38
5.1-2. táblázat: A középtávú városi tematikus célok és BMTfK stratégiai céljainak illeszkedése	39
5.1-3. táblázat: A középtávú városi tematikus célok és BMTfP prioritásainak illeszkedése	40
5.2-1. táblázat: A középtávú városi tematikus célok egymásra gyakorolt hatása	41
5.2-1. táblázat: Kockázatok megnevezése és kezelésének módja	44
7.5-1. táblázat: Középtávú átfogó célok indikátorai	53
7.5-2. táblázat: Tematikus célok indikátorai	53
7.5-3. táblázat: Megvalósulást szolgáló beavatkozások, projektek indikátorai (Kulcsprojektek, Hálózatos projektek, Akcióterületi projektek)	55

BEVEZETÉS

Sásd Város középtávú fejlődési pályájának meghatározásához szükséges a 2007-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia felülvizsgálata, aktualizálása.

A Stratégia a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján, annak 2. mellékletében meghatározott tartalom szerint került kidolgozásra.

Az épített környezet alakításáról és védelméről 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (2) bekezdése szerint az Integrált Településfejlesztési Stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését.

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 3. § (5) szerint a stratégia a koncepcióval összhangban, a településszerkezeti terv figyelembevételével kerül kidolgozásra. 6. § (1) A középtávra szóló stratégiát az önkormányzat a megállapításról szóló döntés mellékleteként fogadja el.

A városvezetés a koncepcionális és stratégiai munka módszerének meghatározásakor partnerségi tervet fogadott el, amely mentén került sor a fejlesztésben érdekelt szereplők tervezési folyamatban történő részvételére, bevonására, illetve a szakmai munka és döntés-előkészítés hivatalon belüli koordinációjának megvalósítására. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Sásd Város Önkormányzata 122/2014.(VIII.28.) KTH. határozatával elfogadott Partnerségi egyeztetési szabályzata alapján történik.

A munka alapvető célkitűzése, hogy Sásd város megfelelően pozícionálja magát hazai és nemzetközi szinten, beazonosítsa azokat az egyéni és egyedi tényezőket, amelyeket fejlesztve versenyképes maradhat, versenyelőnyökhöz juthat. Az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepcióban (OFTK) meghatározásra kerültek a legfontosabb célkitűzések, kimondva, hogy a városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében meghatározó szerepet játszanak. Az OFTK-hoz illeszkedve elkészült a Baranya megyei területfejlesztési koncepció és program, melyek keretet adnak a településfejlesztési elképzeléseknek. Ezekhez illeszkedve készült el Sásd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája.

1 A HELYZETELEMZÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

1.1 SÁSD 2015-BEN

A megalapozó vizsgálat a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet mellékletében meghatározott tartalom szerint készült, így helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészt tartalmaz. A vizsgálat a város térségére is kitékint.

A helyzetfeltárás, a helyzetelemzés és helyzetértékelés eredményeként a stratégia elkészítéséhez kulcsfontosságú területek legfontosabb tendenciái kerültek bemutatásra, szakterületenként áttekintve a város és térsége esetében a jelenlegi helyzetképet, kiemelve az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket, a fejlesztési szükségleteket és a konfliktusterületeket.

A Hegyháti járásban Sásd az oktatás és igazgatási funkciók, valamint közlekedési csomóponti/elosztó szerepe miatt jelentős. Az OFTK szerint „Környezeti meghatározottságú, természetközeli gazdálkodás területek” besorolás a térség egészében meghatározó tulajdonság, valójában a járásközpont lakossága kevésbé kötődik már magához a tájhoz és adottságaihoz, itt inkább a nagyobb városoknak való kitettség figyelhető meg. A járáson belül néhány településnél komoly leszakadás, és hátrányos helyzetű lakosság növekedése tapasztalható.

Sásd egy idős korösszetételű járásközpontnak számít, a negatív természetes szaporodás mellett legfőképpen az elvándorlás miatt csökkenő lakosságszáma következtében népessége mára alig haladja meg a 3000 főt. Képzettségi, végzettségi mutatók hasonló városokéval egyezők, a 15-64 éves népesség foglalkoztatási mutatói alacsonyok, de 2001-óta javultak. A lakásállomány megújulása lassú. A városi intézmények közül a jelen infrastrukturális adottságok és a folyamatok a középiskolát kiszolgáló kollégium létesítését, egészségügyi alapellátást, intézményi feladatokat ellátó épületek felújítását és a szociális intézmények (idősek nappali ellátása, idősek otthona) kialakítását igénylik.

A város gazdasága az adottságokra épülve tud előrelépni és tudja erősíteni a helyben foglalkoztatást. Ma a lakosság nagy része nem a helyi gazdaságtól, hanem az ingázási céltelepülések gazdasági stabilitásától és foglalkoztatói erejétől függ, melynek részben az is oka, hogy nem a helyi munkáltatói igényeknek megfelelő a diákok továbbtanulása (helyi szakoktatás se ahhoz igazodik), illetve kevés a helyi munkalehetőség. A város rendelkezik iparterülettel melynek fejlesztése, növelése hozzá tud járulni a belső gazdaság erősödéséhez. Ebben gátló tényezőként a környező földtulajdonosok miatti korlátozott területi növekedés jelen van, de a meglévő területeken gyors további fejlődést indukálhat annak belső úthálózati fejlesztése.

A helyi táji, természeti, valamint klimatikus adottságok a mezőgazdálkodás számára nem kedvezőek, az állattenyésztés és erdőgazdálkodás számára azonban jók az adottságok. A járásban még mindig sokan foglalkoznak háztáji gazdálkodással, amelyben a felesleget a tervezett központi elhelyezkedésű piac jól tudja segíteni. A településen belüli zöldterületek állapota, többek között a városi arculatot is javító hatása révén fejleszthető, funkciójuk bővíthető, esztétikai értéke több helyszínen növelhető.

Sásd településszerkezetében, annak alakulásában nagy befolyása volt a vízrajzi viszonyoknak (Gödrei-patak, Baranya-csatorna), és a közlekedési viszonyoknak. Sásdhoz csatolt hörnyéki, teljesen különálló településrészről eltekintve, e városi terjeszkedését meghatározó elemek között fejlődött a település. A vasútvonaltól keletre eső részeken a családi házas részek mellett/között társasházak, kereskedelmi és szolgáltató épületek, illetve szétszórt elhelyezkedésű intézményi épületek találhatók, kifejezett városközpont nem alakult ki. A város kevés építészeti értékkel rendelkezik, ezek állapota vegyes, az országos védettséget élvező római katolikus templom felújítási terveire rendelkezésre állnak, megvalósítását az egyház pályázati forrásból tervezi.

A város közúti közlekedési hálózatában a 66-os és 611-es főutak városon áthaladó szakaszainak leterheltsége jelent problémát, amelynek oldásában az M65-ös, illetve az északi elkerülő megépítése tudna előrelépést elérni. Az elérhetőséget és jelentős gazdaságélénkítő az M65-os autópályának megépítése jelenleg az OTRT-ben, mint főúti hálózati elem, a Baranya megyei közúti közlekedés infrastruktúrafejlesztési tervében Komló és Sásd között, mint 2020-ig megépítendő főút jelenik meg. A településnek nincs kerékpárút-hálózata bár a kerékpáros közlekedési módot sok helyi és környékbeli választja mindennapi teendői intézéséhez. A szomszédos települések megközelíthetősége és nagyobb, turisztikai célokat is szolgáló útvonalakkal történő kapcsolat az infrastruktúra kiépítését sürgeti (hálózat és kiszolgáló elemek). Mindezek mellett a közösségi közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése is szükségszerű, amiben az autóbusz pályaudvar felújítást/áthelyezését, illetve az egységes buszvárók kialakítását már középtávon megvalósítandó.

A közüzemi közszolgáltatás terén jó ellátottsággal rendelkezik a település. A közvilágítás energiatakarékos fényforrású megújítása LED-es fényforrásra nem történt meg, az ivóvízminőség javító programnak megvalósítása azonban folyamatban van. Bár jók a geotermikus adottságok a város körül, de ennek kihasználására nem történtek kezdeményezések.

A település környezeti állapota jónak mondható, de környezetvédelmi szempontból a szélerozió, vízerózió, nitrátérzékenység és a sérülékeny vízbázisok megkövetelik a gondos, jogszabályokat betartó területhasználatot, hulladékgazdálkodást és szennyvízkezelést. Környezetföldtani adottságok miatt a település jelentős része hajlamos felszínmozgásra. Sásd ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapján az erősen veszélyeztetett kategóriába sorolt település. Az épített környezet védelmében, valamint a bel és árvízveszély mérséklésében a felsőbb szintű döntést és végrehajtást igénylő záportározó/víztározó megépítése és a felszíni vizek befogadóinak folyamatos karbantartása mellett, helyi szinten a kiépült vízelvezető rendszerek további fejlesztése jelenthet előrelépést.

Mindezen felül a helyi társadalomban több aktív szereplő van jelen, aminek ellenére a lakosság többsége érdektelenség és közöny jellemzi. Ez a hiányosság a soft elemeken (közösségi programokon) túl közösségi terek és meglévő helyszínek fejlesztésével (sportpálya, szoborkert, játszóterek, uszoda) és a leromlott épületállomány kezelésével (bérházak bontása, újak kialakítása) és ezzel a város élhetőségének javításával már középtávon is látványosan javítható. Az említett fejlesztések a hátrányos helyzetűeket esélyegyenlőségének növelésében is fontos szerepet játszanak.

Sásd város szerkezetileg, városképi arculatában, karakterében és területhasználati jellemzői alapján 10ezer fő alatti lakónépesség számból adódóan nem határolt le különálló városrészeket. A teljes város helyzetelemzése a 2011-es Népszámlálás városrészi adatai alapján történt, rámutatva az a meglévő legfontosabb demográfiai, társadalmi jellemzőkre, tendenciákra, a funkcióellátottságra, gazdasági jellemzőkre, bemutatva azon területeket, ahol a városrész városon belüli pozíciója, helyzete, ellátottsága erősséget vagy gyengeséget jelez, s megjelölve azon fejlesztési lehetőségeket, amelyek elmozdulást jelenhetnek ezen állapotról.

A település problématerképét a következő oldalon lévő ábra mutatja be szakterületenkénti bontásban.

TÁJ, KÖRNYEZET,**KATASZTRÓFAVÉDELEM:**

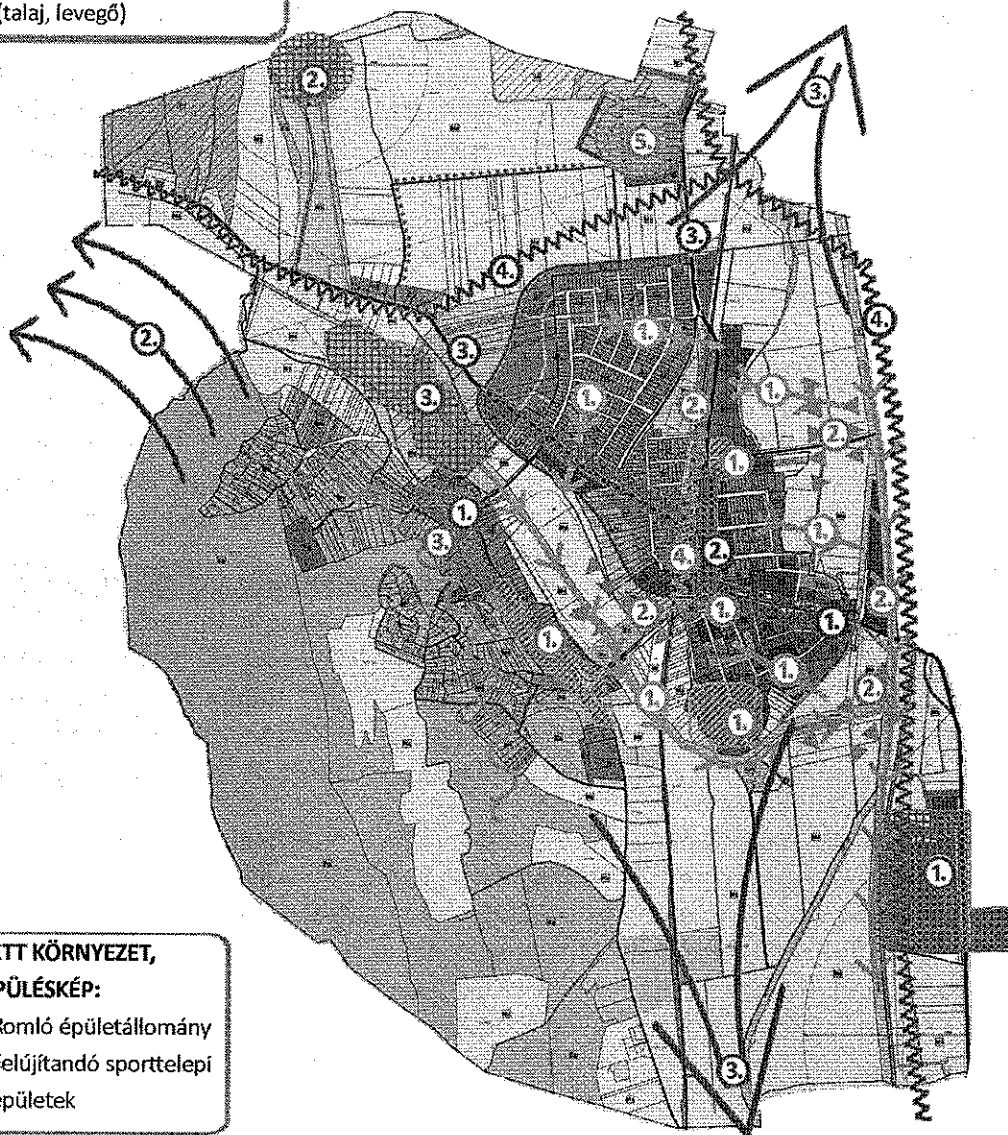
- ① Kevés esztétikus zöldfelület
- ② Ár-, belvízvesztély
- ③ Csuszamlás veszély
- ④ Közlekedési zajterhelés
- ⑤ Potenciális szennyező (talaj, levegő)

KÖZMŰVEK:

- ① Csapadékelvezetési problémák
- ② Kihasználatlan kapacitású szennyvíztelep

KÖZLEKEDÉS:

- ① Átmenő forgalom által terhelt utcák
- ② Buszpályaudvar leromlott állapota
- ③ Kerékpárút hiánya
- ④ Kiépítetlen tehermentesítő utak, főútfejlesztés elmaradása

ÉPÍTETT KÖRNYEZET,**TELEPÜLÉSKÉP:**

- ① Romló épületállomány
- ② Felújítandó sporttelepi épületek

TÁRSADALOM:

- ① Szegregát terület
- ② Elvándorlás, előregedés
- ③ Ingázás miatti kitettség

GAZDASÁG:

- ① Ipari park területi korlátok
- ② Felhagyott gazdálkodás (állattartás)
- ③ Kihasználatlan vízgazdálkodási lehetőség

1.1-1. ábra: Problématerkép

2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1 SÁSD VÁROS JÖVŐKÉPE

Az integrált településfejlesztési stratégia – az Európa 2020 stratégiával összhangban, a **2023-ig** felhasználható uniós forrásokra alapozva – Sásd város 2014-2023-as időszakra vonatkozó fejlesztési céljait és beavatkozásait határozza meg.

2.1.1 Sásd települési jövőképe

Mivel a 2003-ban készült Sásd város hosszú távú településfejlesztési koncepciója nem fogalmaz meg jövőképet, ennek meghatározására az Integrált Településfejlesztési Stratégiához készült megalapozó vizsgálatok során feltárt adottságok, igények és szükségletek alapján jelen tervezés során került sor.

A város 2030-ig elérendő jövőképe:

Sásd stabil gazdasággal és népességgel rendelkező, élhető kisváros, amely a térségének magas színvonalon szolgáltató központja.

Átfogó célok

A koncepció mindössze felsorolásszerű, beavatkozás jellegű prioritásokat (fejlesztési irányokat) fogalmaz meg, amelyek nincsenek ellentmondásban a kialakított jövőképpel. Koncepcióban megjelenő prioritások:

- a munkahelyteremtő beruházások számára terület biztosítása
- a város megközelíthetőségét javító közúti fejlesztések (M65), és ezzel egyidejűleg a jelenlegi, városon átmenő főközlekedési utak külterületen történő kiváltása
- a lakóterület ésszerű, a kisvárosias, falusias jelleget megtartó bővítése
- a jelenlegi városközpont kisvárosias jellegű rehabilitációja

A fentiekkel is kapcsolatba hozhatóan a megalapozó vizsgálatok során feltárt adottságok, igények és szükségletek alapján, **középtávon** három **átfogó cél** rajzolódik ki. Ezek amellett, hogy a helyzetfeltárás eredményeire reagálnak az uniós ciklus finanszírozási forrásainak prioritásait is figyelembe veszik.

I. Helyben maradást, biztos megélhetést nyújtó gazdaság kialakítása

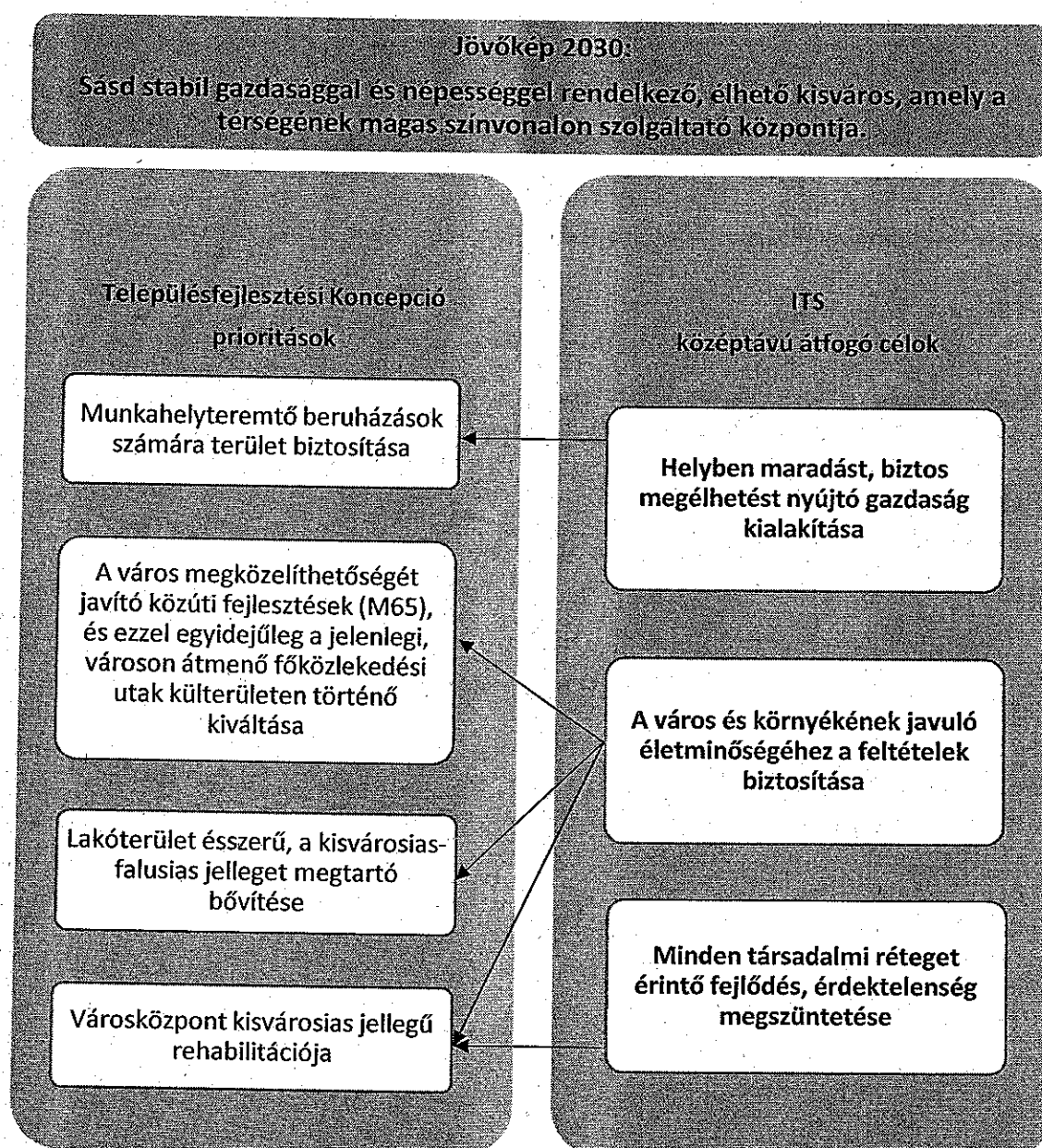
Az átfogó cél elérésének érdekében a járasszékhely az adottságainak kihasználásával és megfelelő infrastruktúra megteremtésével tudja segíteni a helyi vállalkozókat, családi gazdálkodókat. A helyi gazdaságfejlesztés által biztosítottá válik a hosszú távú stabilitás és a fejlődés. A helyi gazdaságok által termelt javak megjelenhetnek külső piacokon is, de a területi önellátást is segítik. A külső piacok eléréséhez azonban a városi kompetenciát meghaladó közúti fejlesztések megvalósulása se nélkülözhető. A cél elérése révén növekvő foglalkoztatottság, életszínvonal és nagyobb helyi iparüzési adóból származó bevételek keletkeznek.

II. A város és környékének javuló életminőségéhez a feltételek biztosítása

Az életminőség fejlesztésére irányuló középtávú cél megvalósítása hozzájárul az egészség, az egészséges környezet, a szociális biztonság javulásához. A lakosság életminőségének alakulását jelentős mértékben befolyásolja a lakó- és a természeti környezet állapota, valamint a minőségi nevelési, oktatási, szociális, igazgatási szolgáltatások fejlesztése és ezekhez való hozzáférés biztosítása is.

III. Minden társadalmi réteget érintő fejlődés, érdektelenség megszüntetése

A jelenleg érezhető hátrányokat, gyengeségeket feloldani kívánó cél elérése a közösségépítés közösségi és kulturális események támogatásával, kulturális/rekreációs/sport céllal igénybe vehető intézményi és szabadidő helyszínek biztosításával segíthető elő. Mindebben a társadalmi integrációt előmozdító fejlesztések, szabadidős szolgáltatások feltételeinek javítása és az esélyegyenlőség biztosítása komoly előrelépést jelent.

2.1-1. ábra: Jövőkép és a hosszú távú prioritások és középtávú átfogó célok kapcsolata

2.2 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Sásd városának középtávra meghatározott tematikus céljai az átfogó városfejlesztési célokhoz igazodnak, amelyek főbb beavatkozási területei a gazdaság, a társadalom és az életminőség javítása. A tematikus célok rendszerét az alábbi táblázat foglalja össze:

I. ÁTFOGÓ CÉL: Helyben maradáshoz, biztos megélhetést nyújtó gazdaság kialakítása
T1. Gazdaságfejlesztés, gazdaságot segítő háttérfejlesztések
II. ÁTFOGÓ CÉL: A város és környékének javuló életminőségéhez a feltételek biztosítása
T2. Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése, közzolgáltatások jelenléte
T3. Városrehabilitáció
T4. Közműrendszerek fejlesztése, környezet- és klímavédelem
T5. Közlekedésfejlesztés
III. ÁTFOGÓ CÉL: Minden társadalmi réteget érintő fejlődés, érdektelenség megszüntetése
T6. Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése
T7. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása

2.2-1. táblázat: Átfogó célok és kapcsolódó tematikus célok

T1: Helyi gazdaság növekedése ezzel a helyben foglalkoztatás fokozása

Sásd jövője szempontjából kiemelten fontos a fejlett helyi gazdaság. A közmunkát kiváltó foglalkoztatás a képzetlenebb, kevésbé mobilis, önellátásra, gazdálkodásra nem alkalmas hátrányos helyzetű rétegnek jelenthet állandó jövedelemforrást, de szükséges a családi gazdaságok erősödése és a jól kvalifikált munkaerőt foglalkoztatása is, ami segít a városban tartani a fiatalokat, köztük a felsőfokú végzettséggel rendelkezőket. A cél elérésében legfontosabb a város iparterületének fejlesztése, a megfelelő képzettség megszerzése és a szociális gazdaság működtetése.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

• Iparterület bővítése

- Járási fedett piac létrehozása
- Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó létrehozása
- Hiányszakmák, helyi munkáltatói igényeknek megfelelő szakmák népszerűsítése, városi ösztöndíjprogram kialakítása

12. Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése, **közzolgáltatások jelenléte**

A tematikus cél egyrészt az életminőség javításához, másrészt a helyi és térségi szerepek minőségi ellátásához járul hozzá, amely a járás több településén segíti a lakosságmegtartó képesség fokozását. A programok az állagmegóvási és fejlesztési igények, az elmúlt évek demográfiai és társadalmi változásai, és az infrastruktúrában meglévő hiányosságok miatt szükségesek, és hozzájárulnak az oktatásnál a meglévő kapacitások kihasználásához és alkalmazkodnak sajátos adottságokhoz (magas bejáró diák), illetve az idősellátás terén a jelenleg ellátatlan feladatok pótlásában és a bentlakási szakszolgáltatás kapcsán a jelenlévő, de kielégítetlen igényekre reagálnak. Mindezek mellett országos szervezetek telephelyeinek (katasztrófavédelmi őrs, mentőállomás) létesülése hozzájárul az egész térség jobb ellátottságához.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- **Védőnői szolgálat fejlesztése, idősök nappali ellátását biztosító helyiség kialakítása, orvos rendelő létesítése**

- Komplex feladatot ellátó szociális központ kialakítása (bérklakásos szociális otthon)
- Bérklakásállomány fejlesztése/átalakítása
- Általános iskola régi tornaszobájának helyi adó épület komplex felújítása
- Lobby a szakoktatás fokozatos, helyi igények kielégítő átalakításáért
- Középiskolai kollégium nyitása
- Mentőállomás létesítése
- Katasztrófavédelmi őrs létesítése

T3: Városrehabilitáció

Sásd központi területein meglévő jelenlegi funkciók rendezése, hosszú távú megoldása átgondolt rehabilitációs tevékenységekkel valósulhat meg. Ezek részben funkcionális, részben szociális elemeket, illetve ezek kombinációját tartalmazznak.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Jelenlegi autóbusz pályaudvar felszámolása, környékének rendezése
- Leromlott állapotú szociális bérklakás (Rákóczi u. 38) bontása és területének rendezése
- Bérklakásállomány fejlesztése/átalakítása

T4: Közműrendszerek fejlesztése, környezet- és klímavédelem

A környezetbarát infrastruktúra fejlesztése elősegíti az épített környezet komfortosabbá tételét, a természeti környezet védelmét, ezáltal hozzájárul a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javulásához, a társadalmi-területi különbségek mérsékléséhez. Fontos cél a városüzemeltetés hatékonyabbá és fenntarthatóbbá tétele, ahol lehet megújuló energiaforrások hasznosítása. A globális klímaváltozás hatásainak kezelése, a szélsőséges időjárási események negatív hatásainak megelőzése egyre fontosabb feladat a településüzemeltetés, településfejlesztés szempontjából is.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználása – intézményeknél
- Intézmények elavult világítóberendezéseinek cseréje LED-es fényforrásokra
- Közvilágítás korszerűsítése LED-es fényforrásokra
- Belterületi vízelvezető rendszer felújításának folytatása
- Térfigyelő rendszer kiépítése

T5: Közlekedésfejlesztés

A közlekedés mindig is meghatározó szerepet játszott a település életében, ennek specifikus, középtávon megoldandó feladatai közül a főutakat érintő projektekre közvetlen ráhatása nincs a városnak, míg az egyéb tervezett beavatkozásoknál tevékeny szerep jut a településnek. Mindegyik megvalósulása nagyban hozzájárul a tehermentesítéshez, élhetőséghez és hatással van a gazdasági fejlődésre.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Új buszállomás kialakítása
- Egységes buszvárók kihelyezése
- Belterületi utak fejlesztése
- Közúti infrastruktúrafejlesztés, lobby a megvalósításáért (M65)
- Kerékpáros közlekedési mód fejlesztése

o regionális kerékpárút kiépítése – Siófok-Dombóvár-Kaposszekcső folytatásaként lakolni a Pécs-Orfű – Eszék kerékpárútra

- o térségi kerékpárút kiépítése – regionálisra csatlakozó szakaszok (Sásd-Baranyajenő, Felsőegerszeg, Palé, Meződ, Vázsnok, Tarrós)
- o Kerékpártárolók létesítése

T6: Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése

A sport és a szabadidős funkciók kialakítása – ahol lehet, a zöldfelületek fejlesztésével összekötve – komplex hatást fejt ki a lakosság alapvető szükségleteit kiszolgáló megfelelő életkörülmények és az egészséges környezet kialakításában, városi arculat javításában. Fontos célkitűzés emiatt a célhoz rendelt intézkedések kidolgozása, megvalósítása, vagyis a közterületek szélesebb korosztálynak is igénybe vehető sportolásra és szabadidő eltöltésre alkalmassá tétele, vagy éppen minőségi zöldfelületek létrehozása.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Zöldfelületek fejlesztése, rekreációs értékük növelése (Sportpálya, Szoborkert)
- Játsszóterek fejlesztése (Hörnyék, Deák tér, Fáy u., Óvoda, Sportpálya, Kossuth u.)
- Uszoda, strandfürdő megépítése
- Városi sportpálya infrastruktúrájának (kiszolgáló épületek) fejlesztése

T7: Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása

A kultúrában rejlő gazdaságfejlesztő erő megfelelő hasznosítás révén jelentősen hozzájárulhat a települési identitás és társadalmi kohézió javításához. A közösségfejlesztés a népesség kötődését eredményezi és hozzájárul a tömeges érdektelenség visszaszorulásához, az egymásért, a város és környezet fejlesztéséért tenni akaró szellemiség terjedéséhez. Ugyanígy fontos a hátrányos helyzetűek, valamilyen okból korlátozott képességűek helyzetén is javító programok kidolgozása és megvalósítása.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Szemléletformáló közösségi programok
- Helyi identitás és kohézió erősítése
- A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok kidolgozása
- Sásd egyik üresen álló parasztházának felújítása
- Római Katolikus Templom felújítása
- Akadálymentesítés: rendőrség és KLIK járési tankerület épülete
- Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása (szegregáció oldása)

3 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1 A STRATÉGIAI CÉLOK ÉS PROJEKTEK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek illetve programok) indikatív listáját, amelyek a célok eléréséhez szükségesek. Az ITS operatív jellege nem jelenti ugyanakkor azt, hogy annak kidolgozottan és részletekbe menően, vagy akár, hogy teljes körűen kellene tartalmaznia a kitűzött céljai elérése érdekében megvalósítandó projekteket. Fontos azonban annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására, és, hogy az előkészítettség különböző fázisaiban levő projektelképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését. Az ITS során az alábbi projekttypusokat azonosítottuk:

- A **kulcsprojektek** azok a tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemezően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, de célszerű, ha a kulcsprojekthez további, projektek kapcsolódnak.
- A **hálózatos projekt** több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, valamint a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. A hálózatos projekt lehet integrált projekt, ez esetben az együttműködő projektelemek különböző jellegűek, más-más megvalósítójuk van.
- Az **akcióterületi projektek** egymással szinergikus hatást fejtenek ki az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen. Az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. A projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra, és volumenük, valamint várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.
- **Egyéb projektek:** a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztések, amelyek egy adott városrész vagy a város egésze számára lényegesek.

Az egyes projektek, projektcsomagok és tematikus célok kapcsolatát az alábbi ábra szemlélteti:

	Kulcs- projektek	Hálózatos projektek	Akcióterületi projektek	Egyéb projektek
T1. Gazdaságfejlesztés, gazdaságot segítő háttérfejlesztések				
T2. Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése				
T3. Városrehabilitáció				
T4. Közműrendszerek fejlesztése, környezet- és klímavédelem				
T5. Közlekedésfejlesztés				
T6. Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése				
T7. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása				

3.1-1. táblázat: A projektek, projektcsomagok és tematikus célok kapcsolata

3.2 KULCSPROJEKTEK

Sásd város 2014-2023 közötti időszakra vonatkozó kulcsprojektjeit azok a projektek képzik, melyeket a város elengedhetetlennek érez, és amelyek nélkül a középtávú átfogó cél nem tud, illetve csak minimálisan tud teljesülni.

- Iparterület bővítése (K1)
- Járási fedett piac létrehozása (K2)
- Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó létrehozása (K3)
- Védőnői szolgálat fejlesztése, idősök nappali ellátását biztosító helyiség kialakítása, orvosi rendelő létesítése (K4)
- Komplex feladatot ellátó szociális központ kialakítása (bentlakásos szociális otthon) (K5)
- Uszoda, strandfürdő megépítése (K6)
- Mentőállomás létesítése (K7)
- Katasztrófavédelmi őrs létesítése (K8)

3.2.1 Iparterület bővítése (K1)

Az iparterület 66-os főút melletti elhelyezkedése kedvező. A projekt célja az iparterület helyzetének javítása, melyhez első lépésben önkormányzati tulajdonszerzés, majd azok kisebb területekké (kb. 5000 m²) történő felparcellázása szükséges. Az újonnan kialakuló telkekhez belső kiszolgáló út és alapinfrastruktúra kiépítése tervezett. A projekt segíti a kis és középvállalkozások megtelepedését, ezzel új munkahelyek létrejöttét a térségben.

3.2.2 Járási fedett piac létrehozása (K2)

Mötv. 13.§ (1) 14. szerint helyi önkormányzati feladatok közé tartozik a kistermelők, őstermelők számára értékesítési lehetőségeinek biztosítása. Ennek a feladatnak az ellátásához a város nem rendelkezik megfelelő létesítménnyel (jelenleg ideiglenesen kijelölt helyszínen van megtartva a heti egy piacnap), így szükséges fedett piac kiépítése, létesítése. A környező települések lakossága igényli ezt a szolgáltatást, a projekt Hetvehelytől Vásárosdombóig bezárólag, kb. 25-30 települést érint.

3.2.3 Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó létrehozása (K3)

A projekt célja a helyi nagyszámú őstermelők terményeinek piacra jutásának elősegítésére, terményeik értékesítéséhez élelmiszer-feldolgozó, termék-előállításra alkalmas létesítmény megépítése. Ezáltal is segítve a közétkeztetési feladatok helyi szintű, hatékonyabb, foglalkoztatási helyzetet is javító és biztosító adottságokat, illetve feladatok ellátását. A közétkezők száma naponta rendszeresen több mint 500 fő. A munkaügyi központ által indított zöldség- és gyümölcs feldolgozó képzés révén a szükséges munkaerő (sokan most közmunkások, vagy munkanélküliek) biztosított.

3.2.4 Védőnői szolgálat fejlesztése, idősök nappali ellátását biztosító helyiség kialakítása, orvosi rendelő létesítése (K4)

Az önkormányzat tulajdonában álló védőnői szolgálatnak is helyi biztosító Arad u. 1. sz. épület felújításra szorul. Az ingatlan tetőszerkezete elavult, nyílászáróit cserélni kell, egy része nem akadálymentes. Sásd nem rendelkezik orvosi rendelővel és a város és térségének idősök nappali ellátását (jelenleg nem ellátott kötelező feladat) biztosító helyiséggel, amelyek az épület egy-egy részében kialakíthatóak lennének. A háziorvosok egy része nyugdíjas korú, így a háziorvosi elsődlegesen gyermekorvosi alapellátás biztonsága érdekében indokolt a rendelő kialakítása az önkormányzati tulajdonú épületben.

3.2.5 Komplex feladatot ellátó szociális központ kialakítása (bentlakásos szociális otthon) (K5)

Önkormányzat tárgyalásokat kezdeményezett a Kossuth u. 1 sz. alatti ingatlan tulajdonának megszerzésére. Az épület átalakításával, komplett felújításával, akadálymentesítéssel egy nappali, specialisan demenciában szenvedő, főként időskorú beteg számára kialakított, tersegi jellegű szociális intézmény létrehozása a terv. Távlati cél ennek bentlakásos szociális otthonná való átalakítása, hiszen a speciális ellátást igénylő betegek számára fontos egy állandó, megszokott környezet biztosítása, ahol megfelelő ellátást kaphatnak a nap 24 órájában. Erre egyre nagyobb igény mutatkozik a Hegyháti járásban.

3.2.6 Uszoda, strandfürdő megépítése (K6)

Elsősorban az óvodás és iskolás gyermekek úszásoktatását szolgálja majd a városháza melletti területre tervezett létesítmény. Az uszodához öltöző, illetve kiszolgáló épület tartozik majd, a medencét pedig bontható, fémvázaz sátoztetővel lehet befedni ősztől tavaszig. Uszodánként két medence lesz, az egyik egy 80 centiméter mély, 10 méter hosszú és 6 méter széles tanmedence – a tervek szerint ebben kezdik majd az úszást a gyerekek. A másik, feszített víztükrű medencét 25 méteresre, 1,9 méter mélyre, 6 pályásra tervezték, amely akár rövid pályás versenyek megrendezésére is alkalmas. Az uszoda tanórán kívül és oktatási szünetekben a város lakossága számára is nyitva áll, illetve nyáron strandként is üzemelhet. Az EMMI Nemzeti köznevelési infrastruktúra-fejlesztési programja keretében épülő uszoda működtetését a tervek szerint a Nemzeti Sportközpont végzi.

3.2.7 Mentőállomás létesítése (K7)

A projekt megvalósításhoz az önkormányzat biztosított, azaz a Magyar Állam részére tulajdonba adott egy ingatlant és a hozzá tartozó telket (Szent Imre ut 12.), amin bontás után a projektgazda Országos Mentőszolgálat új épületet épít 2015 folyamán. A fejlesztés a TIOP-2.2.1-11/1-2012-0001 pályázat keretében zajlik. A mentőállomásba új orvostechnikai eszközök és mentőgépjarművek (2 db) kerülnek beszerzésre. A fejlesztés eredményeként a terseben élő betegekhez rövidebb idő alatt tud eljutni az orvosi segítség.

3.2.8 Katasztrófavédelmi őrs létesítése (K8)

Az Országos katasztrófavédelmi Főigazgatóság új őrsök létesítése mellett döntött és ennek keretében Sásdön is zajlik egy beruházás, amely a tervek szerint 2015-ben fejeződik be. A fejlesztéshez az önkormányzat ingyen biztosított beépítetlen építési területet (Temető u. 2), illetve a közművesítés költségeit is magára vállalta. A megépítésre kerülő őrsön 1 új tűzoltóautó és a hozzá tartozó legénység fog szolgálatot teljesíteni.

3.3 HÁLÓZATOS PROJEKTEK

Sásd város 2014-2023 közötti időszakra vonatkozó hálózatos projektcsoporthai – amelyek több, egymáshoz kapcsolódó, hasonló jellegű projektelemből állnak, és/vagy a város jelentős részére kiterjednek (és nem soroltak a kulcsprojektek közé) – az alábbiak:

- Korszerű energiagazdálkodású intézmények és fejlett közüzemi hálózat (H1)
- Biztonságos, a meglévő terhelést enyhítő közúti infrastruktúra fejlesztése (H2)
- Kerékpárút-hálózat fejlesztése, kerékpározás feltételeinek javítása (H3)
- Család- és klímabarát városi környezet kialakítása (H4)

3.3.1 Korszerű energiagazdálkodású intézmények és fejlett közüzemi hálózat (H1)

Az intézményi fejlesztésekben városi szinten könnyebben érvényesíthetők a városüzemeltetéshez közvetlenül kapcsolódó energiahatékonysági és fenntarthatósági szempontok, amelyek korábban is megjelentek a város fejlesztési gyakorlatában. A közműrendszereknél az elmúlt években tapasztalható (átfolyók mérete, feliszapolódás stb.) kell felmérni, orvosolni a jobb működés érdekében. Mindezek mellett a közbiztonság fokozása is elengedhetetlen.

- *Intézmények elavult világítóberendezéseinek cseréje LED-es fényforrásokra*
- *Közvilágítás korszerűsítése LED-es fényforrásokra*
- *Belterületi vízelvezető rendszer felújításának folytatása*

Sásd város vízelvezető árkaiknak egy része burkolatlan, feltöltődött. Az éghajlatváltozással kapcsolatban egyre sűrűbben fordul elő, hogy a településre hirtelen nagyobb mennyiségű csapadék hullik, melynek elvezetéséhez a vízelvezető rendszer fejlesztése (burkolás, átereszek cseréje) szükséges.

- *Térfigyelő rendszer kiépítése*

3.3.2 Biztonságos, a meglévő terhelést enyhítő közúti infrastruktúra fejlesztése (H2)

A meglévő közúti infrastruktúra fejlesztése mellett kiemelt cél, hogy a tehermentesítés és biztonságosabbá tétel, a települési és járási igények kiszolgálása. Mindezek érdekében a következők tervezettek:

- *Egységes buszvárók kihelyezése*
A projekt célja a közösségi közlekedéshez kapcsolódóan a városban lévő megállóknál egységes buszvárók kihelyezése.
- *Önkormányzati tulajdonú utak felújítása*
Az önkormányzati tulajdonú utak kopórétege a téli-nyári fagyváltozékonyság hatására erősen megrongálódott, balesetveszélyessé vált. Az önkormányzat saját erejéből csak a kátyúk befoltozását tudja finanszírozni. Egyes utakon bizonyos szakaszok teljes felújítása is esedékessé vált.
- *Közúti infrastruktúrafejlesztés, lobby a megvalósításáért a (megye, KKA, NIF KKK, MK Zrt):*
 - M65-ös, elkerülő megépítése

3.3.3 Kerékpárút-hálózat fejlesztése, kerékpározás feltételeinek javítása (H3)

A városban és környékén a kerékpáros közlekedési módot sok helyi és környékbeli választja mindennapi teendői intézéséhez, ennek ellenére a településnek nincs kerékpárút-hálózata. A szomszédos települések megközelíthetősége és nagyobb, turisztikai célokat is szolgáló útvonalakkal történő kapcsolat az infrastruktúra kiépítését sürgeti (hálózat és kiszolgáló elemek). A következő uniós időszakban a források egy része kifejezetten az kerékpáros közlekedés infrastrukturális fejlesztését támogatja, így ezek megépítésére lesznek források. A tervezett elemek a következők:

• *Regionális kerékpárút-hálózathoz*

A több település együttműködésben tervezett kerékpárút kiépítés célja a Siófok-Dombóvár kapocszekelő kerékpárút folytatásaként rákötni a Pécs-Órító-Eszek kerékpárútra, amely érinti többek között Sásd városát is.

- *Térségi kerékpárút létrehozása*

Sásd, Palé, Felsőegerszeg iparterület, Meződ, Váznok, Tarrós települések térségben nincs kiépített kerékpárút. Kerékpárút építésével, vagy a kevésbé forgalmas utakon felfestéssel és táblákkal kialakítva meglévő rendszerekhez csatlakozhatna a térség pl. a Gunaras-Vásárosdombó kerékpárutak. A kialakítandó kerékpárút vonala alacsony reliefenergiájú területen halad keresztül, nagyobb földmunkát az építkezés nem igényel. A projekt során mintegy 12 km-nyi kerékpárút kerülne kialakításra. A projektötletet valamennyi település támogatja. Bár a projekt turisztikai jellegű, de a helyi közlekedési viszonyokban is nagyfokú javulást eredményez, mivel külterületi lakott helyet is összeköt településekkel, valamint Sásd és egyes zsáktelepülések közötti közlekedést is jelentősen javítaná (pl. Sásd-Palé, Sásd-Váznok, Sásd-Tarrós)

Mindezek mellett a kerékpározás feltételeinek javítása is feltétlen szükséges egy kerékpáros barát város kialakításához. A feltételek javításának eszközei a kerékpárútvonalak hálózatosításán túl az alábbiak jöhetnek számításba:

- *Kerékpáros szempontok előnyben részesítése a fejlesztési döntések során*
- *Kerékpártárolók létesítése*

A települési közlekedés-fejlesztéshez kapcsolódóan, és a lakossági igényeket is kielégítve a város különböző központi létesítmények környékén (ált. iskola, templom, vásárló központok és egyéb nagyobb forgalmú helyekhez) a kerékpártárolók kiépítését tervezi. A projekt hozzájárul a kerékpárok nagyobb mértékű használatához.

3.3.4 Család- és klímabarát városi környezet kialakítása (H4)

A meglévő városi közterületek, parkok, sportpályák szabadidő hasznos eltöltését segítő fejlesztése. Parkosítással, játszóterek bővítésével, korszerűsítésével és egyéb közösségi terek (padok és asztalok kihelyezése stb.) kialakítása. A tervezett elemek a következők:

- *Zöldfelületek fejlesztése, rekreációs értékük növelése (Sportpálya, Szobortkert, utcafásítások)*
- *Játszóterek fejlesztése (Hörnyék, Deák tér, Fáy u., Óvoda, Sportpálya, Kossuth u.)*
- *Városi sportpálya infrastruktúrájának (kiszolgáló épületek) fejlesztése*

3.4 AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK

3.4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületeken végbemenő fejlesztések (némelyik egyben kulcsprojekt is) egymással összehangoltan valósulnak meg, céljuk a városközpontban az intézményhálózat fejlesztése és alulhasznosított területek újrahasznosítása, az iparterületen a gazdaságfejlesztés. Természetesen – bár külön felsorolásban nem jelenik meg – a már bemutatott hálózatos projektek is érintik a kijelölt területeket.

3.4-1. ábra: Sásd területén lehatárolt akcióterületek

3.4.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása

Akcióterület 1: Városközponti akcióterület (AT1)

A városközponti akcióterület határvonalait a 66-os **511**-es főút melletti telkek, illetve nyugaton a vasút és déli nyúlványként a városháza, szakközép és tervezett uszoda területeinek szélei alkotják. A városközpontban tervezett fejlesztések célja a városi intézményhálózathoz a területre esők fejlesztése (korszerűsítése), hasznosítása, illetve egyéb kapcsolódó projektek megvalósítása.

Az akcióterülethez kapcsolódó projektelemek:

- Járási fedett piac létrehozása

Kulcsprojekt (K2), melynek ismertetése az előzőekben már megtörtént.

- Védőnői szolgálat fejlesztése, idősok nappali ellátását biztosító helyiség kialakítása, orvos irodájának felújítása

Kulcsprojekt (K4), melynek ismertetése az előzőekben már megtörtént.

- Komplex feladatot ellátó szociális központ kialakítása (bentlakásos szociális otthon) (K5)

Kulcsprojekt (K5), melynek ismertetése az előzőekben már megtörtént.

- Uszoda, strandfürdő megépítése

Kulcsprojekt (K6), melynek ismertetése az előzőekben már megtörtént.

- Mentőállomás létesítése (K7)

Kulcsprojekt (K7), melynek ismertetése az előzőekben már megtörtént.

- Katasztrófavédelmi őrs létesítése (K8)

Kulcsprojekt (K8), melynek ismertetése az előzőekben már megtörtént.

- Akadálymentesítés: rendőrség és KLIK járási tankerület épülete

A projekt az önkormányzati ingatlanok akadálymentesítését célozza, amely rehabilitációs szakmérnököt bevonásával valósul meg. A projekttel érintett a Rendőrség és KLIK járási tankerületének ingatlana. **Ezen felül az eddig bemutatott komplex projektek mindegyike tartalmaz akadálymentesítést.**

- Leromlott állapotú szociális bérlakás (Rákóczi u. 38) bontása és területének rendezése

Sásd, Rákóczi u. 38. szám alatti épülettömb **6** szociális bérlakásából az ingatlan erős lepusztulása következtében 3 teljesen lakhatatlan, **3** lakható. Az épület környezete rendezetlen, ill. lepusztult, vízelvezetés nem megoldott. Az épülettömb a város egyik frekvenciált helyén található (vasútállomás közvetlen szomszédságában van, valamint utcafronton a 611. számú főút halad el) a terület szociális bérlakásként történő hasznosítása nem szolgálja a város érdekeit.

- Jelenlegi autóbusz pályaudvar felszámolása, környékének rendezése

Autóbusz pályaudvar a központban található, viszont állapota és kialakítása nem megfelelő. A projekt célja a pályaudvar áthelyezésének (vasút közeli terület) kidolgozása, megvalósítása, jelenlegi terület környékének funkcionális és esztétikai rendezése.

- Energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználása – intézményeknél

A fenntartható fejlődés elvein alapuló projekt célja az önkormányzati ingatlanok energiahatékonyságának növelése. A közösségi tereknek helyt adó intézményeinknél az adottságok függvényében napkollektorok felszerelése ill. az hőszigetelés, nyílászárók cseréje, alternatív energiaforrások, energiatakarékos eszközök beszerzése valósul meg. Az érintett ingatlanok: **Sásd AMK (Szent Imre u. 25-27.) és Sásd AMK ovoda és bölcsőde (Rákóczi u. 3-5.)**

- Középiskolai kollégium nyitása

A szakiskola és szakközép tanulói létszáma az általános demográfiai folyamatokból eredően csökkenő, de kimagasló arányú (92%, 85%) bejáró tanulói aránnyal. A tanulók közel fele hátrányos és halmozottan hátrányos fiatal, számukra a kollégiumi ellátás biztosítása segítséget nyújthat a mintatanuláshoz és a hátrányos helyzetű közegből való kiszakadáshoz.

- Általános iskola régi tornaszobájának helyt adó épület komplex felújítása

A projekt a leromlott állapotú régi tornaszoba, **illetve annak helyt adó épület** felújítását célozza. A teljes körű fejlesztés során vizesblokk **felújítása, tetőszerkezetének teljes cseréje, víz- és hőszigetelése, nyílászáróinak cseréje is** tervezett.

- Római Katolikus Templom felújítása

A műemléki védettségű templom felújítási tervei rendelkezésre állnak, megvalósítása pályázati forrásból tervezett. Projektgazda a Magyar Katolikus Egyház.

Akcióterület 2: Iparterület (AT2)

Az akcióterület egy az egyben a 2023-ig megvalósítandó fejlesztések egyik kulcsprojektje (K1), melynek ismertetése a 3.2.1-es pontban megtörtént.

3.5 AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK ÉS EZEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ

A kulcsprojektek, hálózatos, illetve akcióterületi projekteken kívül azonosításra kerültek egyéb, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések, amelyek között az infrastrukturális és beruházási jellegű beavatkozások mellett soft elemek is szerepelnek, ezek a stratégiai célokhoz a hozzájuk kapcsolt tematikus célokon keresztül illeszkednek, és hozzájárulnak az átfogó célok, jövőkép teljesüléséhez.

Bérlakásállomány fejlesztése/átalakítása

Sásd város bérlakásállományának minőségi növelésére vonatkozó projekt a meglévő lakásállomány előregedésből (bontandó épületek) adódó problémák megoldását és a szegregátumban rekedt lakosság lakhatási körülményeinek javítását célozzák. A projekt nem feltétlen a bérlakásállomány számának, hanem az állomány minőségének növelését hivatott elérni. Az önkormányzat koordinálásában indítandó, tőketámogatásos közhasznú bérlakás-építési program révén új, minőségi, energia-hatékony lakóépület jöhet létre, amely minden társadalmi réteg a számára megfizethető, élhető lakhatást biztosít. A projekt helyszínének és részleteinek meghatározása része a projekt előkészítésének.

Lobby a szakoktatás fokozatos, helyi igények kielégítő átalakításáért

A jelenlévő középfokú oktatásban megszerezhető képzettség nem a helyi igényeket szolgálja ki. Mivel a városnak elemi érdeke, hogy megmaradjon a képzőhely, ezért annak szakma, illetve képzési struktúrájában szükséges egy térségi szükségleteket kielégítő profil kialakítása. Ezzel nem csak az oktatás marad meg, de a végzett diákok helyben (térségben) maradására is nagyobb az esély. Az önkormányzatnak közvetlen ráhatása a szakoktatásra nincs, így az intézkedést csak kívülről, kapcsolatait, lobbyerejét bevetve tudja segíteni.

Hiányszakmák, helyi munkáltatói igényeknek megfelelő szakmák népszerűsítése, városi ösztöndíjprogram kialakítása

A fenti program a stratégia soft elemének tekinthető. Egy ösztöndíjprogram kialakításával (speciális szociális települési támogatás bevezetésével) a város hozzá tud járulni mind a lakosság helyben maradásához, mind a munkáltatói szükségletek kielégítéséhez.

Sásd egyik üresen álló parasztházának felújítása

A projekt célja Sásd egy jellegzetes parasztházának megmentése (Sásd, Zöldfa u. 12.). A projekt során az ingatlanvásárlást követően a házban egy bemutatóterem, "tiszta szoba", turisztikai célú vendégszoba kerül kialakításra. Az épülethez tartozó istállóban pajtaszínház kialakítása, a kiterjedt udvaron sáttortáborok, alkotótábor szervezése, valamint kemence építés a terv.

Szemléletformáló közösségi programok

A projekt célja szemléletformáló akciók és képzések támogatása keretében olyan rendezvények szervezése, melyek erősítik a településhez kötődést, a közösségi összetartozást. Ennek keretében a már meglévő Városrészek vetélkedőjének fejlesztése és a település sajátosságaira vonatkozó képzések szervezése tervezett.

Helyi identitás és kohézió erősítése

Az önkormányzat és intézményei, valamint velük együttműködő helyi civil szervezetek, közösségek (Íjász Egyesület, Kórus, Zenekar, Honismereti Szakkör) bevonásával olyan rendezvények, összejövetelek megszervezése, amelynek elsődleges célja a közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciók szervezése (lásd fesztiválok) és a kulturális (ld. Múzeumok Éjszakája) és környezeti örökség megőrzése. (ld. honismeret, hagyományőrzés stb.) Cél a civil szervezetek támogató szerepének erősítése, az együttműködésre, önkéntességre és karitatív tevékenységre való hajlandóság növelése helyi szinten.

A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok kidolgozása

A programkidolgozás célcsoportja a hátrányos és rossz körülmények között élők. A kidolgozandó programok a szegénység, társadalmi és munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása célozzák.

3.6 A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE

A tervezett fejlesztések 2015-2023 között kerülnek megvalósításra. Az ütemezés a fejlesztések prioritási sorrendje és egymásra épülése alapján történik.

A tervezett beavatkozások között számos olyan található, amelynek ütemezése a teljes tervezési időszakot felöleli. A tervezett beavatkozások indikatív ütemezését a 3.7 fejezet összefoglaló táblázata tartalmazza.

3.7 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE

A 2014-2020 közötti, 2023-ig felhasználható uniós költségvetési ciklusban a városfejlesztési projektek finanszírozása elsősorban az ágazati és területi operatív programokon keresztül valósulhat meg.

Az előző alfejezetekben bemutatott projektek lehetséges finanszírozási forrását, költségét és ütemezését a következő táblázat mutatja be:

tematikus célok	kapcsolódó programok, intézkedések:	Potenciális kedvezményezettek köre	Projekt indikatív költsége, Mft	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
T1 Gazdaságfejlesztés, gazdaságot segítő háttérfejlesztések	barterület bővítése	önkormányzat	60	TOP 1	2017-2020
	Járési fedett piac létrehozása	önkormányzat	50	TOP 1	2016-2017
	Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó létrehozása	önkormányzat	105	TOP 1, VP	2018-2020
	Hiányszakmák, helyi munkáltatói igényeknek megfelelő szakmák népszerűsítése, városi ösztöndíjprogram kialakítása	diákok	n.a.	TOP 5, önkormányzat	2017-2023
T2 Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése	Védőnői szolgálat fejlesztése, idősök nappali ellátását biztosító helyiség kialakítása, orvosi rendelő létesítése	önkormányzat	30	TOP 4	2016-2018
	Komplex feladatot ellátó szociális központ kialakítása	önkormányzat	275	TOP 4	2019-2020

tematikus célok	kapcsolódó programok, intézkedések	Potenciális kedvezményezettek köre	Projekt indikatív költsége, Mft	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
	Bentlakásos szociális otthon				
	Általános iskola régi tornaszobájának helyi adó épület komplex felújítása	önkormányzat	n.a.	TOP 4	2020-2023
	Lobby a szakoktatás fokozatos, helyi igények kielégítő átalakításáért	önkormányzat	nem releváns	nem releváns	folyamatos
	Középiskolai kollégium nyitása	önkormányzat, KLIK	n.a.	TOP	2020-2023
	Mentorállomás létesítése	ÖMSZ	n.a.	TOP	2019
	Katasztrófavédelmi ors létesítése	Országos katasztrófavédelmi főigazgatóság	n.a.	n.a.	2019
T3 Városrehabilitáció	Jelenlegi autóbusz pályaudvar felszámolása, környékének rendezése	önkormányzat	n.a.	TOP 2	2019-2020
	Leromlott állapotú szociális bérlet (Rákóczi u. 38) bontása és területének rendezése	önkormányzat	n.a.	TOP 4	2018
	Bérletállomány fejlesztése/átalakítása	önkormányzat	n.a.	TOP 4	2017-2018
T4 Közműrendszerek fejlesztése, környezet és klímavédelem	Energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználása – intézményeknél	önkormányzat	190	TOP 3	2017-2018
	Intézmények elavult világítóberendezéseinek cseréje LED-es fényforrásokra	önkormányzat	n.a.	TOP 3	2015-2023
	Közvilágítás korszerűsítése LED-es fényforrásokra	önkormányzat	n.a.	TOP 3	2017-2023
	Belterületi vízelvezető rendszer felújításának folytatása	önkormányzat	n.a.	TOP 2	2017-2023
	Térfigyelő rendszer kiépítése	önkormányzat	n.a.	TOP 2	2017-2023
T5 Közlekedésfejlesztés	Új buszállomás kialakítása	önkormányzat	n.a.	TOP 3	2017-2018
	Egységes buszvárók kihelyezése	önkormányzat	50	TOP 3	2016
	Belterületi utak fejlesztése	önkormányzat	150	TOP 1	2016-2023
	Közüti infrastruktúrafejlesztés, lobby a megvalósításáért (M65-ös, elkerülő megépítése)	önkormányzat	nem releváns	nem releváns	folyamatos
	Kerékpáros közlekedési mód fejlesztése	Önkormányzat, Magyar Közút	-	-	-
	Regionális kerékpárút létrehozása	önkormányzatok	n.a.	TOP 3	2017-2020
	Térségi kerékpárút létrehozása	önkormányzatok	380	TOP 3	2016-2017

tematikus célok	kapcsolódó programok, intézkedések	Potenciális kedvezményezettek köre	Projekt indikatív költsége, Mft	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
	Kerékpártárolók létesítése	önkormányzat	9	TOP 3	2016-2017
T6 Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése	Zöldfelületek fejlesztése, rekreációs értékük növelése	önkormányzat	10	TOP 2	2016-2018
	Játszóterek fejlesztése	önkormányzat	10	TOP 2	2016-2020
	Uszoda, strandfürdő megépítése	önkormányzat	300	EMMI	2016-2017
	Városi sportpálya infrastruktúrájának (kiszolgáló épületek) fejlesztése	önkormányzat	25	TOP 2	2015-2016
T7 Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása	Szemléletformáló közösségi programok	önkormányzat, civil szervezetek	40	TOP 5, TOP 7	2016-2023
	Helyi identitás és kohézió erősítése	önkormányzat, civil szervezetek	31	TOP 5, TOP 7	2016-2023
	A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok kidolgozása	önkormányzat, civil szervezetek	40	TOP 5, TOP 7	2016-2023
	Iskolák egyik üresen álló tanteremének felújítása	önkormányzat	50	TOP 2	2017-2019
	Róma Katolikus Templom felújítása	RK Egyház	n.a.	TOP 1	2016-2017
	Akadálymentesítés: rendőrség és KLIK járási tankerület épülete	önkormányzat	n.a.	TOP 4	2015-2017
	Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása (szegregáció oldása)	önkormányzat	n.a.	önkormányzat	folyamatos

3.7-1. táblázat: Projektlista

3.8 A VÁROS VONZÁSKÖRZETÉRE KIHATÁSSAL LÉVŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK (PROJEKTJAVASLATOK)

Sásd térségi szerepéből adódóan a vonzaskörzetbe tartozó településeket is számos fejlesztés érinti.

A városban megvalósuló **szolgáltatásfejlesztések** (oktatás, szociális ellátás, közösségi közlekedés) térségi jelentősége révén több esetben is a vonzaskörzet, ill. a járás lakosságának jobb minőségű ellátását is célozzák.

Új munkahelyek létrehozásával közvetve **bármely gazdaságfejlesztési projekt** kihatással lehet a vonzaskörzet településeire.

Mindemellett vannak a bemutatott projektek között olyanok, amelyek kifejezetten térségi összefogással valósíthatóak meg, és/vagy más települést is érintenek, ilyenek például:

- **Regionális kerékpárutak létrehozása** – Dombóvár, Kaposzsekcső, Váárosdombó, Sásd, Orosló, Magyarhertelend, Orfű, Pécs településeket érint
- **Térségi kerékpárutak létrehozása** – Palé, Felsőegerszeg (iparterület), Meződ, Váznok, Tarrós, Baranyajenő településeket érint
- **Iparterület bővítése, kiszolgáló út kiépítése** – Felsőegerszeg települést érint
- **Mentőállomás létesítése** – az egész térséget érint
- **Katasztrófavédelmi őrs létesítése** – az egész térséget érint

A TOP 7. prioritás a városi lakosság közösségi aktivitásának növelésére a helyi közösség-szervezés és kulturális kínálatbővítés segítségével CLLD típusú fejlesztésekre ad lehetőséget. Ezen intézkedés átfogó célja a város – vidék együttműködésen alapuló és a városok közösségvezérelt fejlesztését szolgáló közszolgáltatás- és közösségfejlesztés. Szükség van a meggyengült közösségi összetartó erő megerősítésére, ami a civil és a társadalmi felelősségvállalási kezdeményezések ösztönzésével lehetséges. Cél, hogy elősegítsük a helyi közösségek és civil kezdeményezések családi, közösségi programjainak megvalósulását, elősegítve ezáltal a források koordinált, helyi stratégián alapuló felhasználását, így segítve elő a helyi közösségek megerősödését. Az ún. közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiák (CLLD) képesek mozgósítani és bevonni a helyi közösségeket, szervezeteket. Főbb összetevője egyrészt maga az akciócsoport, mely a helyi érdekeket képviselő személyekből, gazdasági szerepvállalókból áll, másrészt maga a helyi fejlesztési stratégia, mely összhangban áll a támogatást elosztó programokkal. Ennek kidolgozása is szükséges

4 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

4.1 BEVEZETÉS

Az Anti-szegregációs terv a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. Célja, hogy a város javítsa azon területeinek helyzetét, ahol

- a szegregációnak már jelei mutatkoznak;
- a népesség egy része szegregáltan él.

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. Szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

A lehatárolás a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történik. A lehatárolás során a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kiválasztása történik meg, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek.

Azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

Mivel Sásd város járászhely, a következő szegregációs mutatók érvényesek rá:

- szegregált terület, amelynél a szegregációs mutató értéke nagyobb egyenlő, mint 35%;
- szegregációval veszélyeztetett terület, amelynél a szegregációs mutató értéke nagyobb egyenlő, mint 30%, de kisebb, mint 35%.

A kormányrendelet azt is meghatározta, hogy szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet különböző típusú anti-szegregációs intézkedéseket különböztet meg:

1. a szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések;
2. a fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések;
3. a szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.

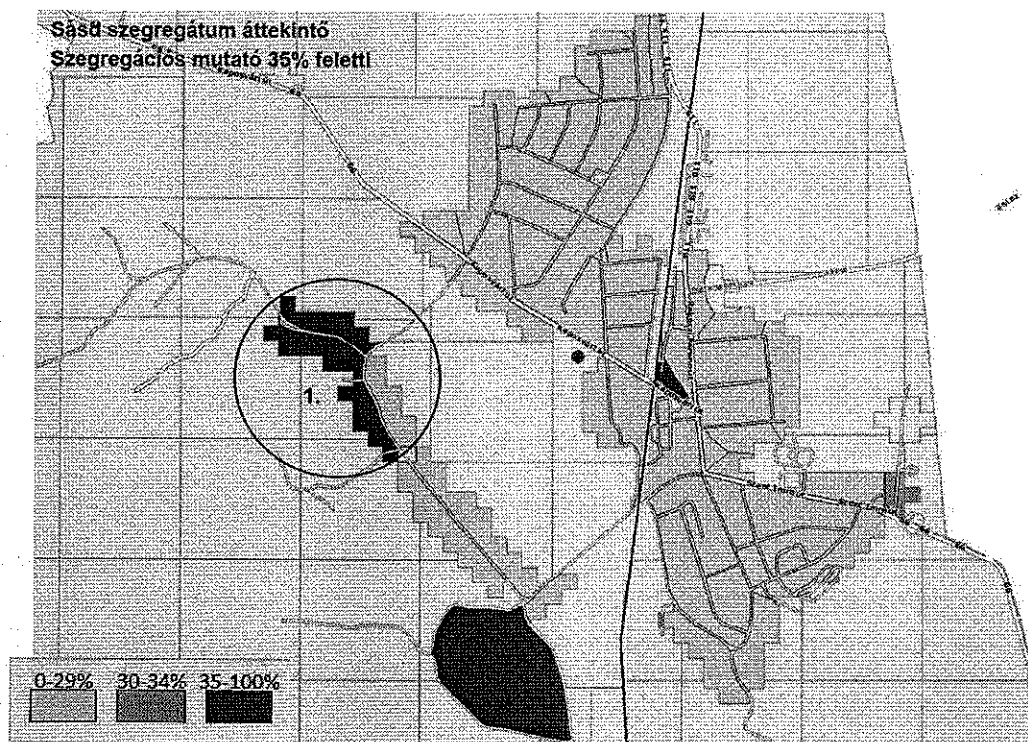
Az Anti-szegregációs terv alapja a helyi esélyegyenlőségi program, amely kiemelten foglalkozik több csoport, ezen belül a hátrányos helyzetűek/romák helyzetével. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia Anti-szegregációs Tervének elkészítését megelőzte a Roma Nemzetiségi Önkormányzat (RNÖ) elnökével folytatott interjú.

Az Anti-szegregációs terv képet ad a városon belüli helyzetről, összefoglalja mely meglévő/működő/tervezett tevékenységek enyhítik a településen belüli esélyegyenlőtlenséget, és segítenek a leszakadó társadalmi rétegek számára a társadalmi beilleszkedéshez, integrációhoz.

A Terv legfontosabb egységei a beazonosítás és helyzetelemzés és az erre épülő program. A megalapozó vizsgálatban (I. kötet) a Városrehabilitációs Kézikönyvben foglaltak szerint megtörtént a veszélyeztetett területek és a szegregátumok beazonosítása, területek bemutatása és KSH adatainak, az önkormányzat által biztosított adatok részletes kiértékelése.

A város területére korábban nem készült anti-szegregációs program.

4.2 A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA

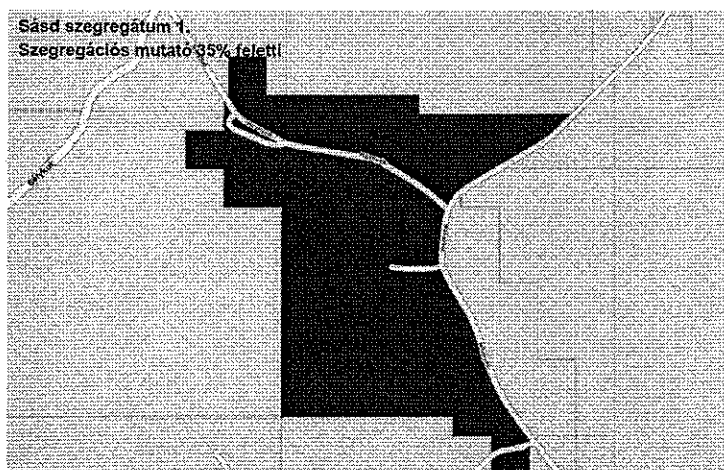
4.2-1. ábra: Szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek áttekintő kartogramja 2011-es népszámlálás alapján (csak belterületre készült)

Forrás: KSH

Valódi szegregátum

Hörnyék mindkét oldala Gálykúttól délre - Hörnyék nyugati oldala a névtelen utcáig

Szegregációs mutató értéke (SZMÉ): 38,8%

4.2-2. ábra: Szegregátum 1
Forrás: KSH 2011-es népszámlálás

A helyzetfeltárásban megtörtént a területek társadalmi és szociális és foglalkoztatási helyzetének elemzése, amely alapján a legnagyobb problémát rendszeres munkajövedelem hiánya és az iskolázatlanság jelenti.

4.3 A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK

A szegregáció mérséklését/megszüntetését célzó intézkedések három körbe sorolhatók.

4.3.1 Munkaerőpiaci integráció

A foglalkoztatás bővítése a szegregátumok felszámolásának egyik kulcskérdése. A beavatkozás célja a területeken élők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, az alapfokú képzettség megszerzésével, szakképzéssel és új munkahelyek teremtésével. Bár az aktív korú lakók jelentős hányada munkanélküli, emellett aktívan dolgozik a feketegazdaságban. A programnak tehát nem csak új munkahelyeket kell teremtenie számukra, hanem meg kell próbálnia foglalkoztatásuk kifehérítését is. Az itt élők foglalkoztatását ezen túlmenően képzéssel, és programokkal kell ösztönözni, a beilleszkedésüket mentális foglalkozásokkal kell segíteni. Nem csak képzéseket és átképzéseket kell indítani, hanem munkahely-teremtő, elhelyezkedést segítő programokat kell bevezetni/folytatni. Ezek az intézkedések rendszeres és legális jövedelemforrást, és hosszú távon az élet más területein megvalósuló integrációt is jelentenének.

Beavatkozás 1/1: Munkahelyteremtés önkormányzati fenntartású intézményeknél és beruházásoknál

A munkaerő-piaci integráció, képzési, átképzési, munkahely-teremtési, elhelyezkedést segítő programok indításában az önkormányzat vezető szerepet játszhat. A közcélú, közmunkában foglalkoztatottak egy része az önkormányzati intézményekben továbbfoglalkoztatók (nőket főleg szociális területen, férfiakat a városfenntartás és üzemeltetés területén) és ezzel tartósan a munkaerőpiacon maradhatnak. A programnak minden esetben elengedhetetlen feltétele állami, pályázati forrás, amelynél a kiválasztás, betanulás, képzés megtörténhet, ugyanis akiknél mindez sikeres és megfelelően teljesítenek, azokat a felszabaduló/képződő státuszokra nagyobb eséllyel lehet alkalmazni az önkormányzatnál (vagy akár más foglalkoztatónál).

Beavatkozás 1/2: Felnőttoktatási és képzési programok indítása, csatlakozás országos programokhoz

A munkaerő-piaci integráció egyik jelentős gátja az alacsony képzettségi szint. A képzési programok kialakításánál figyelembe kell venni a munkanélküliek, a szegregátumban és környékén élők jelenlegi iskolázottsági színvonalát és tanulási potenciálját. A tanulatlan hátrányos helyzetűekre nagy részére jellemző, hogy alacsony presztízsű munka és tanulás közül jobban preferálják a munkát és mivel az egzisztencia/jövő/családtervezés nem jellemző, ezért amennyiben nem kapnak érte juttatást, az oktatásban általában nem vesznek részt.

Az előzetes tapasztalatok szerint különböző szintű képzések indítása javasolt a felnőttképzés területén, ebben a nagy gyakorlattal rendelkező Türr István Képző és Kutató Intézetet (TKKI) és a Munkaügyi központot is érdemes bevonni. 2015. július 31.-gyel zárul Foglalkoztatási szövetkezet – Híd a munka világába program, amely az Országos Roma Önkormányzat, TKKI és Nemzeti Munkaügyi Hivatallal olyan programot valósított meg, amely egybevágh a beavatkozás céljaival. A rendelkezésre álló információ szerint, a város hátrányos helyzetű cigány rászoruló lakosságából 10-15 fő ebben a jelenleg futó programban (különböző képzéseken) rész tud venni.

A feladatot és egyben alapkompenciák kiépítését a jövőben segíthetné, egy helyi Nyitok Tanulási Központtal (NYTK) létrehozása. A tanulásszervezővel és tanulási tanácsadóval működő, felnőttképzéssel foglalkozó központok számos helyen működnek az országban. Habár az NYTK programjai mindenkire szólnak, mégis javasolt, hogy az etnikai, szociális különbségek oldása miatt a foglalkoztatottak megfelelő végzettséggel rendelkező roma származásúak legyenek, így a hátrányos helyzetűek, szegregátumban élők könnyebben elérhetők, a kapcsolattartás és tájékoztatást egyszerűbb.

Az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők esetében támogatni kell az alapfokú végzettség megszerzését, az olvasás-írás, számítógép használat elsajátítását. Mivel a közmunkaprogramban indított képzésekhez általában csak azok tudnak kapcsolódni, akik legalább 8 osztállyal rendelkeznek – szegregátum lakói közül sokan ennek nem felelnek meg –, így ez a képzés kiemelt fontosságú. Az alapfokú végzettségűek esetében szakmaszerzés javasolt, méghozzá olyan szakmák terén, melyek a város és környékén hiányszakmaként jelentkeznek.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Alapfokú végzettség megszerzése	Munkaügyi Központ/TKKI	folyamatos	EFOP aktuális programjai	8 osztályos végzettek száma/növekedés
Szakképzettség, szakmaszerzés	Munkaügyi Központ	folyamatos	EFOP aktuális programjai	képzettséget szerettek száma/növekedés
Helyi Nyitok Tanulási Központ (NYTK) kialakítása	RNÖ, Hatósági Iroda	folyamatos	EFOP programjai	Tanulási központ/megvalósulás

4.3-1. táblázat: Munkaerőpiaci integráció beavatkozásai

4.3.2 Oktatási integráció

Az alap és középfokú oktatási integráció minden oktatási intézmény pedagógiai programjában szerepel. A sásdi intézmények állami fenntartásúak, a szegregátumban élő iskoláskorúak jellemzően ezekben az intézményekben tanulnak.

Az önkormányzat támogatási politikájában a helyi lakos diákok segítése a rászoruló diákok szociális étkeztetésén keresztül érvényesül.

A Sásdi Általános Művelődési Központ szakmailag önálló intézményegysége a Sásdi Általános Művelődési Központ Óvodája és Bölcsődéje által működtetett óvoda és bölcsőde az intézmény alaptevékenységébe tartozik a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása. Az intézmény működési gyakorlata az esélyegyenlőség és szegregációmentesség elvét követi.

Beavatkozás 2/1: Tanulói támogatás, felzárkóztatás, motiváció

A hátrányos helyzetűek többsége nem érdeklődés miatt tanul tovább a helyi szakképzésben, hanem mert nem tudja finanszírozni a másol megszerezhető egyéb szakmák költségeit (kollégium, utazás). Az önkormányzat a helyi hátrányos helyzetű diákokat a helyben nem oktatott szakmák támogatásának elvégzésének támogatásával (utazási, kollégiumi támogatás) is segítheti a jövőben. A támogatás olyan szakmáknál indokolt, amelyekhez helyi foglalkoztatási igények is párosulnak, illetve amelyek a helyben, mint egyéni vállalkozó az önfoglalkoztatás is lehetséges. Lányoknál pl. egészségügyi szakmák (varrónő, ápoló); fiúknál helyben nem oktatott szakipari szakmák (pl. ács, pék, fémipari szakmák) lehetnének támogatottak. Mindezek mellett a RNÖ a hiányszakmák ösztöndíj

programjainak ismertetésével, szakma-megismerő programok szervezésével, cigány szakemberek „jó példájának” megosztásával tudja segíteni a beavatkozást. A hátrányos helyzetű tanulók lemorzsolódási fokának csökkentése érdekében a máshol jól működő és eredményeket felmutató Cigány Tanoda elindítása is javasolt (kezdetben alsó évfolyamú diákok alapfokú oktatáshoz köthető felzárkóztatása és tehetséggondozása heti egy alkalommal).

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor/cél
Helyben nem képzett hiányszakmák elvégzésének támogatása	RNÖ, Hatósági Iroda	folyamatos	EFOP programjai, Önk. saját forrás	szakmát szerzettek száma/növekedés
Cigány Tanoda elindítása	RNÖ, Hatósági Iroda	2018	EFOP programjai, Országos Roma Önkormányzat, Önk. saját forrás	működő tanoda/megvalósulás
RNÖ szervezésű motivációs programok	RNÖ, Hatósági Iroda	folyamatos	EFOP programok, RNÖ forrás	programok száma/megvalósulás

4.3-2. táblázat: Oktatási integráció beavatkozásai

4.3.3 Lakhatási integráció, lakás-mobilitás

Beavatkozás 3/1: Rákóczi utcai bérlakásállomány megszüntetése, új bérlakások kialakítása

A szegregátum területén az önkormányzat mindössze egy szociális bérlakással rendelkezik (Sásd, Hörnyék u. 41.). E kérlakások ház körülményei az önkormányzat csak közvetett úton tud beavatkozni a lakhatási körülmények javításába. Ennek legfontosabb eleme, hogy szociális és piaci típusú bérlakások kialakításával jobb életkörülményeket alakít ki. Az új/felújított bérlakásállományba a szegregátum területén nagyon rossz körülmények között élőknek is módjuk lehetne a saját ingatlanuk átadása, (értékének lakbérbe számítása) révén beköltözni. Az önkormányzat a tulajdonába kerülő bontandó ingatlanokat közmunkások bevonásával tudná bontani, majd az egyébként közműves telkeket hasznosítani, szociális alapon értékesíteni.

A beavatkozás Hörnyéken kívüli rehabilitációs része a szegregációs kritériumoknak az 50 főt el nem érő népessége miatt nem számító, ám valójában szegregációs gócpontként számon tartott vasútállomás közelében lévő, erősen lepusztult ingatlan (Rákóczi 38) bontását és környékének rendezését tartalmazza.

A beavatkozás másik, bérlakásépítést célzó része az önkormányzat egyéb projektjei között bemutatásra került.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor/cél
Leromlott állapotú szociális bérlakás (Rákóczi 38) bontása és területének rendezése	SVÖ	2018	önkormányzat	Rehabilitált szegregátum/megvalósulás
Bérlakásállomány fejlesztése/átalakítása	SVÖ	2017-2018	TOP	Új bérlakások/megvalósulás

4.3-3. táblázat: Lakhatási integráció beavatkozásai

4.4 A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSÁNAK KIVÉDÉSÉRE JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

A város az akcióterületek kijelölésekor, beavatkozások meghatározásakor a szegregációs vonatkozásokat, azaz a beavatkozások hatását a szegregált, illetve veszélyeztetett területekre is figyelembe vette. A városfejlesztési stratégiában kijelölt akcióterületek, városi szintű és városrészi szinten megfogalmazott projektek nem növelik a szegregátumok erősödését, egy új, szegregátum területén kívüli ingatlan bérlakásokat tartalmazó épületének kialakítása hozzájárul a szegregáció feloldásához. A lakhatási mobilizáció új szegregátumok kialakulásának veszélyét az integrálás segítségével hivatott kezelni, de ettől függetlenül a tervezett beavatkozása különös figyelmet kell fordítani. A kijelölt fejlesztések során szegregátumnak minősülő lakóterületen olyan fejlesztés nem történik, mely mélyítené a szegregációt. A célok összességében a jövőkép elérését úgy kívánták meghatározni, hogy azok egyben a szegregációs folyamatok oldására is töreksenek.

- Az Anti-szegregáció program fő célja az iskolázatlan és a rendszeres munkajövedelem hiányával küzdő és a valódi szegregátumok esetében az etnikai alapon is elkülönülő telepeken képződött szegregációk felszámolása, az ott élők helyzetének érdemi megváltoztatása. A program javasolt beavatkozásai olyan területen próbálnak meg integrálódást elérni, amelynek egyik feltétele a hátrányos helyzetűek szemléletének megváltozása, a felzárkózási folyamatban való aktív részvétel igényének kialakítása, ugyanis csak a felzárkóztatott (felzárkózott) gyermeknek/felnőttnek van esélye arra, hogy a társadalomba integrálódjon. Szocializáció hiányában az erőszakos beillesztési kísérletek az érintettek többségének elutasítását váltja ki, ezért a mobilizációval járható beavatkozásoknál külön figyelmet fordít a város arra, hogy újabb szegregátumok ne alakuljanak ki.
- A város saját anyagi forrásaiból szociálisan rászorultak megsegítésére minimális összegeket képes mozgósítani, ezek a források nem elegendőek a város bel- és külterületén élő hátrányos helyzetű családok integrációjához szükséges lépések megtételéhez. Országos és uniós forrásokra, civil szervezetek és akár egyházak bevonására is szükség van.
- Hosszú távon kiemelten kell kezelni a gyermekek szocializációját és oktatását. A felzárkóztatás annál eredményesebb, minél fiatalabb korban kezdődik. Az intézmények igénybevétele alapvetően függ elérhetőségüktől. Egy intézmény (főleg a bölcsőde, óvoda, ált. iskola szintjén) minél jobban elérhető, annál jobban segíti a későbbi integrációt, így az elérhetőség, megközelítésének biztosítása minden szegregátumban élő számára alapvető. A felzárkóztatás/felzárkózás segítése magas humán erőforrás igényű, a személyes kapcsolat és bizalom kialakításának, példamutatásnak nagyon nagy szerepe van.
- A hátrányos helyzetűekkel foglalkozni komoly megterhelést jelent, ezért a pszichés alkalmasság, attitűd felmérése, továbbá rendszeres szakmai továbbképzés és felkészítés nagyon fontos, mindezek mellett a roma származású szakemberek bevonásának komoly hozadéka van. A hosszú távú elköteleződésre mindenképp szükséges, mert a szakemberek magas fluktuációja a programok szempontjából fontos személyes kapcsolatokat és bizalmat veszélyezteti.
- Minél később kezdődik a felzárkóztatás, annál súlyosabb társadalmi- és finanszírozási következményei vannak. A szegénység, a tanulatlanság, a munkanélküliség 15-20 éven belül megsokszorozva újratermeli önmagát. A hátrányos helyzetű rétegek esetében magas a gyermekvállalás. Amennyiben a felnövekvő nemzedék egy része nem a tanulásra, munkavállalásra, elfogadható szociális viselkedésre ösztönző környezetben él (amely a szegregátumokra ma jellemző), akkor nincs tanulható, integrációjukat segítő példa előttük.

5 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1 KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

314/2012. (XI.8.) kormányrendelet szerint a településrendezési tervekben igazolni kell a tervezett fejlesztések területi terveknek való megfelelését. Az ITS megalapozó vizsgálatának (I. kötet) 1.2. fejezete feltárta a lehetséges illeszkedési pontokat, a kidolgozott stratégia ezeket figyelembe véve készült.

- A Sásd Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott középtávú tematikus célok az **EU2020** tematikus célkitűzéseivel összhangban állnak, az illeszkedést az alábbi táblázat foglalja össze:

Jelmagyarázat:								
 erős kapcsolat közepes kapcsolat nincs vagy gyenge kapcsolat		Sásd Város ITS						
EU2020		T1: Gazdaságfejlesztés, gazdaságot segítő háttérfejlesztések	T2: Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése, közszolgáltatások jelenléte	T3: Városrehabilitáció	T5: Közműrendszerek fejlesztése, környezet- és klímavédelem	T5: Közlekedésfejlesztés	T6: Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése	T7: Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség
(1) A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése								
(2) Az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása								
(3) A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése								
(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban								
(5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és -kezelés előmozdítása								
(6) A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása								
(7) A fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban								
(8) A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása								
(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem								
(10) Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében								
(11) A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás								

5.1-1. táblázat: A középtávú városi tematikus célok és az EU2020 tematikus célok illeszkedése

- Sásdra készült stratégiában is meghatározó **OFTK** főbb területpolitikai irányai és teendői, ezek közül kiemelendő a szegregáció felszámolását segítő bérletlakásprojekt vonatkozásában „*a hátrányos helyzetű – különös tekintettel a leromlott városrészekben koncentrálódó – társadalmi csoportok szociális, oktatási és lakhatási helyzetének javítása, fejlesztése*”, illetve a járási települések vonatkozásában a „*város-vidék együttműködése, a kölcsönös előnyökön nyugvó, együttműködéseken alapuló kapcsolatrendszer kialakítása*”. A következő stratégiai ciklus fejlesztéspolitikai irányok közül pedig az alábbiak emelhetők ki:
 - A rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése.
 - A helyi természeti, környezeti és gazdasági erőforrásokon alapuló komplex önfenntartó fejlesztési programok megvalósítása
- Baranya megye Területfejlesztési Koncepció (BMTfK) területi céljai közül a megalapozó vizsgálatban is kiemelt alábbi céllal áll a legszorosabb kapcsolatban Sásd középtávú stratégiája:
 - Hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú térségek komplex fejlesztése Baranya megye nyugati felén (Ős-Dráva program területe, Szigetvár, Sásd térsége);

Mindezek mellett a dokumentum nevesíti a program keretében együttműködésben megvalósítható kiemelt megyei projekteket, amelyekből Sásd a következőkben érintett:

- Hegyhát Program (természeti igényekhez igazodó mezőgazdaság támogatása; vízrendezési és vízviszatarítási program; a helyi közösségek és a helyi gazdaság újrakezítése). Támogatás igénybevételel történő finanszírozása a KEHOP, a VP, a HEFOP, a GINOP és a TOP összehangolt forráskoordinációjával biztosítható.

A stratégia illeszkedését a megye stratégiai céljaihoz az alábbi táblázat szemlélteti.

Jelmagyarázat:								
	erős kapcsolat							
	nincs vagy gyenge kapcsolat							
Sásd Város ITS		T1: Gazdaságfejlesztés, gazdaságot segítő háttérfejlesztések	T2: Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése, közszolgáltatások jelenléte	T3: Városrehabilitáció	T5: Közműrendszerek fejlesztése, környezet- és klímavédelem	T5: Közlekedésfejlesztés	T6: Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése	T7: Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
BMTfK								
Helyi gazdaságok fejlesztése								
Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése								
Piaci igényekre reagálni képes emberi erőforrás fejlesztés								
Társadalmi felzárkózás elősegítése								
Stratégiai erőforrások fenntartható használata								
Elérhetőség és mobilitás javítása								
Nagyterületi csomóponttá válás								

5.1-2. táblázat: A középtávú városi tematikus célok és BMTfK stratégiai céljainak illeszkedése

- Mindezek mellett az önkormányzat által tervezett tevékenységek többségének szoros a kapcsolata a **Baranya megye Területfejlesztési Programjában (BMTfP)** szereplő és az ITS megalapozó anyagában kifejtett prioritásokkal és az azokhoz kapcsolódó intézkedésekkel. A stratégia illeszkedését a BMTfP prioritásaihoz az alábbi táblázat szemlélteti.

Jelmagyarázat:								
	erős kapcsolat							
	nincs vagy gyenge kapcsolat							
Sásd Város ITS								
BMTfP		T1: Gazdaságfejlesztés, gazdaságot segítő háttérfejlesztések	T2: Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése, közszolgáltatások jelenléte	T3: Városrehabilitáció	T5: Közműrendszerek fejlesztése, környezet- és klímavédelem	T5: Közlekedésfejlesztés	T6: Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése	T7: Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
I. prioritás: A helyi termelésen alapuló gazdaság megerősítése a lokális gazdasági környezet integrált fejlesztésével								
II. prioritás: Külső erőforrásokra is támaszkodó, a termelési kapacitások növelésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése a megyében								
III. prioritás: A piaci igényekhez rugalmasan illeszkedő képzési struktúra kialakítása és fejlesztése								
IV. prioritás: Az élhetőbb települések, élhetőbb közösségek kialakulását szolgáló komplex fejlesztések, egészségtudatosság és egészségügyi prevenció az egészséges munkaképes társadalom biztosítása érdekében								
V. prioritás: A természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló és klímatudatos környezetgazdálkodás feltételeinek megteremtése								

5.1-3. táblázat: A középtávú városi tematikus célok és BMTfP prioritásainak illeszkedése

- A hatályos településrendezési terv a területfelhasználási kategóriák és a megyei övezetek tekintetében a **Baranya megyei Területrendezési Tervvel**, az országos övezetek tekintetében az **OTR-T**-vel biztosított.
- A stratégia illeszkedik a város egyéb dokumentumaiban lefektetett elvekkel és irányokkal. A stratégiában megfogalmazottak illeszkednek a 2010-ben készült **Klímastratégiai Tervhez**, illetve hozzájárulnak a **Helyi esélyegyenlőségi programban** kiemelt csoportok helyzetének javításához (pl. a mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségét növeli a szegregáció oldását vagy a bérlakás-programmal kapcsolatos tematikus cél, vagy a gazdaságfejlesztésre irányuló, fogyatékkal élők helyzetét az akadálymentesítést célzó projektek). Az előzetes információk alapján a 2014-2019-es időszakra párhuzamosan készülő **gazdasági program** irányai ugyancsak illeszkednek a stratégiában megfogalmazottakhoz.

5.2 BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A stratégiában kitűzött célok a helyzetértékelésben azonosított problémák megoldására irányulnak, valamint azt a potenciált kívánják fejleszteni, amellyel a helyzetértékelés alapján a város rendelkezik. A stratégia épül a SWOT-elemzésekben megállapított lehetőségekre.

A középtávú városrészi célok alapvetően szolgálják a tematikus célok megvalósulását, valamint a tematikus célok is elősegítik az átfogó cél megvalósulását, és mindez a jövőképpen vázolt állapotok elérését szolgálják.

A tematikus célok esetében az előzetes forráselemzések elsődlegesen az uniós forrásokra (ezen belül kiemelten a TOP forrásra) épít. Az erőforrások esetében tehát a város nagyságrendileg olyan célokat tűzött maga elé, melyek feltételezik a további pályázati lehetőségek meglétét, illetve támaszkodnak önkormányzati önerőre is.

A tervezett célok ebben a stratégiai időszakban is alapvetően illeszkednek egymáshoz, a kialakított stratégiai célrendszer funkcióvesztést nem eredményez.

Jelmagyarázat: ++ erős pozitív hatás; + pozitív hatás, 0: semleges hatás	T1: Gazdaságfejlesztés, gazdaságot segítő háttérfejlesztések	T2: Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése	T3: Városrehabilitáció	T4: Közműrendszerek fejlesztése, környezet- és klímavédelem	T5: Közlekedésfejlesztés	T6: Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése	T7: Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
T1. Gazdaságfejlesztés, gazdaságot segítő háttérfejlesztések		0	0	+	+	0	0
T2. Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése, közszolgáltatások jelenléte	+		++	+	0	0	0
T3. Városrehabilitáció	0	0		+	0	0	+
T4. Közműrendszerek fejlesztése, környezet- és klímavédelem	+	+	+		0	0	0
T5. Közlekedésfejlesztés	++	+	+	+		0	0
T6. Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése	0	+	+	+	0		++
T7. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása	+	+	++	0	0	+	

5.2-1. táblázat: A középtávú városi tematikus célok egymásra gyakorolt hatása

6 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósítását több tényező is befolyásolhatja.

A város távlati fejlesztésének gátját jelentő legfontosabb veszélyek felsorolását a megalapozó vizsgálat helyzetértékelő munkarészeiben szakterületenként kidolgozott SWOT-analízisek tartalmazzák.

A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatait a projektek ütemezéséhez köthetően csoportosíthatók. A kockázatok egyik része a város által befolyásolható belső, másik része a város hatáskörén kívül eső külső tényező.

Kockázat megnevezése	Valószínűség (1-10)	Hatás (1-10)	Kockázatkezelés módja
ELŐKÉSZÍTÉS			
Változó tervezési környezet és támogatási rendszer	7	9	A változások folyamatos figyelemmel kísérése, azokra való felkészülés. Amennyiben lehetőség nyílik a módosítások véleményezésében való aktív részvétel.
Társadalom egyes csoportjai közötti ellentmondás a település fejlesztési irányait illetően	6	5	A város céljainak meghatározása és a fejlesztések is a lakossággal való folyamatos egyeztetések során alakulnak ki.
Saját erő hiánya	3	6	Forráslehetőségek felkutatása.
Projektek előkészítése elhúzódik	3	7	Projektek legmagasabb fokú előkészítettségi szintjének biztosítása (tervek, tanulmányok)
Nyertes pályázat esetén a szerződéskötés csúszik	4	6	Szerződéskötési feltételek gyors teljesítése, amennyire lehetséges már a pályázat benyújtásakor a szerződéskötéshez szükséges dokumentumok rendelkezésre állása.
Önkormányzati jogszabályi környezet összhangjának hiánya (pl. a projekt nem illeszkedik a településrendezési eszközökhöz)	4	8	Megfelelő és időbeni előkészítés, tervek összhangjának vizsgálata és megteremtése.
Hatósági engedélyek csúszása	3	5	Tartalékidő tervezése.
Közbeszerezési eljárás csúszása	7	8	Ütemtervben tartalékidő képzése.
MEGVALÓSÍTÁS			
A megvalósításhoz szükséges pénzügyi források alultervezése	5	5	Tapasztalt szakember bevonása a projektek előkészítésébe, valamint tartalék-keret képzése az előre nem tervezhető kiadások fedezésére.

Kockázat megnevezése	Valószínűség (1-10)	Hatás (1-10)	Kockázatkezelés módja
A kivitelezés során előre nem látható műszaki problémák jelentkeznek	3	5	Részletes projektervek, alapos műszaki tervek és költségvetések készítése. Megvalósítás közben jelentkező esetleges többletköltségek kezelésére tartalék-keret képzése.
Lakossági ellenérzés alakul ki	3	5	A lakosság bevonása és folyamatos tájékoztatása az előkészítés és a megvalósítás során
FENNTARTÁS			
Fenntartási költségek a tervezettnél magasabbak	3	6	Korszerű technológiák alkalmazása, valamint a tervezés során előzetes kalkuláció készítése az éves átlagos fenntartási költségekre vonatkozóan.
Az önkormányzat likviditása veszélybe kerül a fejlesztések miatt	3	8	A fejlesztések egymásutániségének, egymásra épülésének tervezése. A beruházások során a város kiemelt figyelmet fordít arra, hogy jövedelemtermelő fejlesztéseket hajtson végre.
A vállalkozások a vártnál kisebb bevételt realizálnak és elhagyják a várost, vagy csökkentik a termelésüket	3	6	A város és a helyi vállalkozások között széleskörű kooperáció zajlik, hogy az igények és a célok között összhang legyen mind a két fél részéről.

5.2-1. táblázat: Kockázatok megnevezése és kezelésének módja

7 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

7.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A fejezet azon önkormányzat által végezhető tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják az integrált településfejlesztési stratégiában, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését. A város biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valami szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével. Ideális esetben ez a két típusú tevékenység együtt jelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyszerre hatnak.

7.1.1 Helyi klímastratégia

A 2010-ben elfogadott Sásd Város Klímastratégiai Tervében külön szerepel az energiafelhasználás csökkentése, mint az üvegházhatású-gázkibocsátás mérséklésének egyik lehetséges területe. Magyarország kitettsége és sérülékenysége az éghajlatváltozás várható hatásainak szempontjából globális és európai mércével mérve is jelentős. Vizsgálatok támasztják alá, hogy az országon belüli, a klímaváltozás hatásaival szembeni térségi sérülékenység is igen nagy eltéréseket mutat. A klímaváltozás kiváltó okainak megfékezése, csökkentése globális összefogást kíván, ugyanakkor a várható negatív hatásokra való hatékony felkészülés – lokális tervezést és helyi megoldásokat kíván. Ezért fontos az éghajlatváltozás hatásaira való felkészülést és az alkalmazkodást elősegítő klímastratégia figyelembevétele és időszerű annak megújítása.

7.1.2 SEAP - Fenntartható energetikai akcióprogram

2014 márciusában készült el a Fenntartható Energia Akcióterv a Mecseki Energiakör települései számára. Sásd, Alsómocsolád, Gödre, Meződ, Mindszentgodisa, Vásárosdombó, Bikal, Egyházaskozár, Kárász, Magyaregregy, Magyarhertelend, Magyarszék, Mánfa, Máza, Szászvár és Hosszúhetény csatlakozott az európai Polgármesterek Szövetségéhez. A települések a Mecsek-Völgyiség-Hegyhát LEADER Helyi Akciócsoport tagjai, „Mecseki Energiakör” néven, közösen csatlakoztak az európai kezdeményezéshez. A csatlakozással a települések vállalták, hogy 2020-ig legalább 20%-kal csökkentik a CO₂- kibocsátás mennyiségét területükön. Ennek elérése érdekében Fenntartható Energia Akciótervet fogadnak el, melyben meghatározzák a célok teljesítése érdekében teendő lépéseket, ennek felelőseit, pénzügyi kereteit és a várható hatásokat.

7.1.3 A város közterületeinek közösségi használata és a helyi identitástudat növelése

A jól működő városok felé elvárás, hogy az aktív és kulturált pihenéshez, szórakozáshoz, kikapcsolódáshoz, művelődéshez szorosan kötődő szolgáltatásokat is nyújtson, amelyek nemcsak a lakosság igényeit elégítik ki, hanem kiemelkedő szerepet játszhatnak az új (gazdasági, szolgáltatási, innovációs) fejlesztések megtelepedésében is.

E feladat magában foglalja a városi parkok és zöldterületek karbantartását, a vendéglátás, művelődési intézmények eltérő lakossági-, és turista-igényekhez igazodó összehangolt és ötletes fejlesztését, támogatását is. Kiemelten érdemes támogatni a szabadidő értékes eltöltésével, a sporttal, az egészségtudatra neveléssel összefüggő piaci és civil kezdeményezéseket.

Ehhez kapcsolódik a helyi identitás és a lokálpatriotizmus erősítése is. A kultúra és tudás ma már a modern gazdaság és társadalomfejlesztés alapvető támogatója. A közösséghez és a lakóhelyhez kötődés, az identitástudat, lokálpatriotizmus, valamint a társadalmi szolidaritás megteremtése érdekében a társadalmi kapcsolatok tudatos építésének célrendszere szükséges, mivel e nélkül nem lehet növelni az itt élők életminőségét és együttműködési készségüket sem.

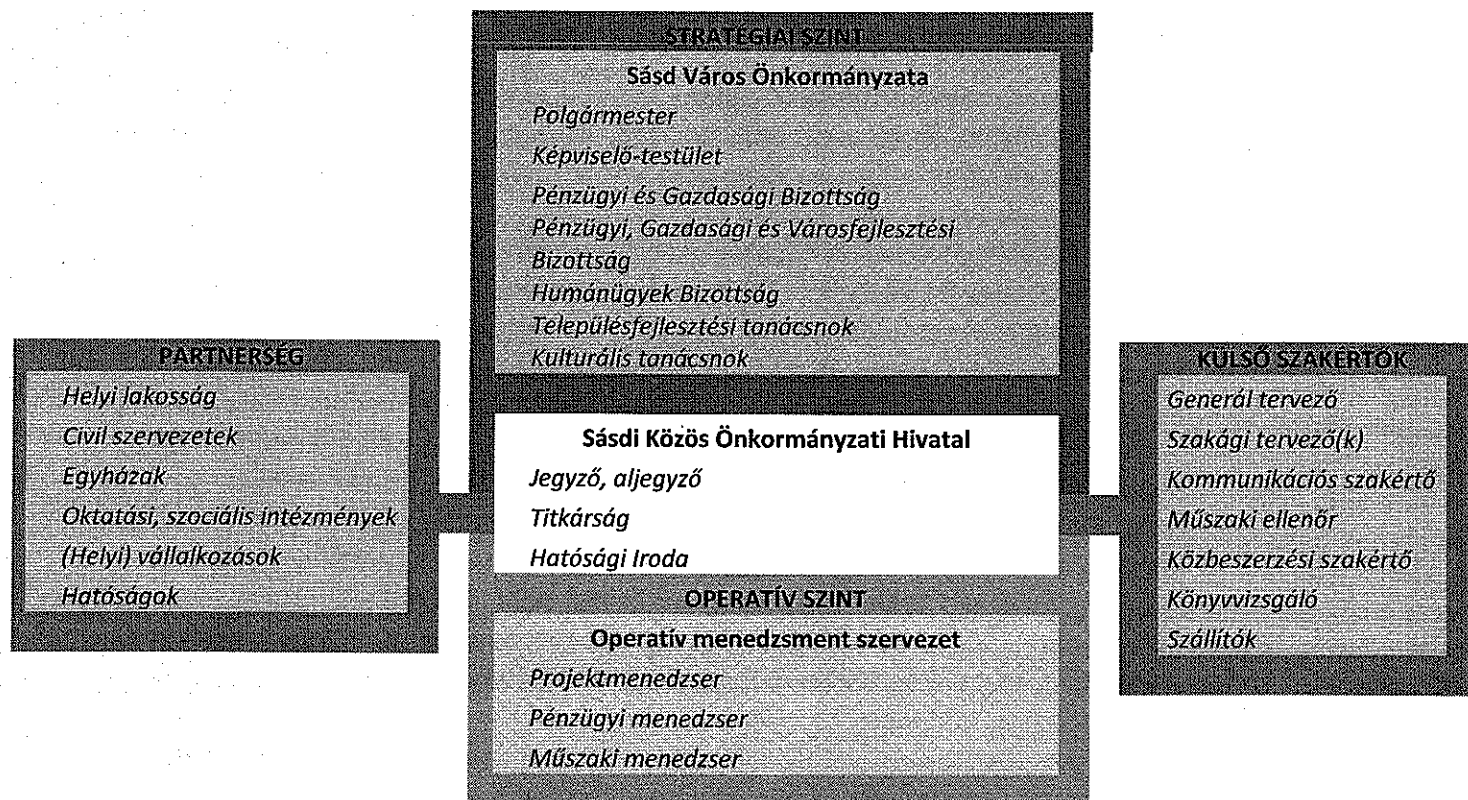
Ennek érdekében az identitást erősítő események mellett további lehetőség a civil – városszépítő (építő, ápoló) szervezetek támogatása. Mindezt továbbra is erősítheti a városról szóló információk, tudásanyagok internetes oldalakon való megjelenítése.

7.1.4 Szabályozási tevékenységek, eszközök

- A „tervalku” (Településfejlesztési Megállapodás/Szerződés), amely lehetővé teszi, hogy egyes nagy beruházások esetén, amely a település területén zajlik le, a beruházó és a települési önkormányzat között olyan szerződés köttessen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír;
- Az önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlása területek kivásárlásakor;
- **Városmarketing célú tevékenységek:** a város az integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célokkal, valamint azok eszközrendszerével összhangban, az ebben szereplő célok elérése érdekében hajtja végre marketingtevékenységét. Ehhez kapcsolódik a marketingkommunikáció, mint eszköz a magánbefektetők bevonására, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítására, valamint a létesítmények kihasználtságának növelésére. Mindez a fejlesztési eredmények ismertebbé tételét, a város által tervezett programok minél nagyobb vonzerejének kialakítását szolgálja.
- A városmarketing célú tevékenységekhez hasonlóak, de attól kissé eltérnek a **társadalmi befogadást, a környezeti fenntarthatóságot, az integrációt elősegítő szemléletformáló akciók**. Ennek keretében a város önkormányzata rendezvényeket, társadalmi akciókat szervez, melyekben a fenti célokat ismerteti meg a lakossággal és a helyi vállalkozókkal, hogy azok a mindennapjaikba is átültessék azokat.
- **Helyi adó- és illetékedvezményekkel** bizonyos esetekben a magántőke mobilizálható, amelyet a Tervalkuban / településrendezési szerződésben rögzíthetnek a felek;
- **Ingatlan gazdálkodási koncepció**, melynek keretében a város saját tulajdonú ingatlanait felméri, azok hasznosíthatóságát számba veszi.
- **Helyi gazdaságfejlesztési támogatások** keretében a településen fejlesztő vállalkozások számára foglalkoztatási támogatások, illetve a vállalkozás mérete alapján egyéb támogatásokat, pl. vállalkozóvá válás támogatása, nyújt a város önkormányzata.
- A város vezetése a helyi vállalkozásokkal együttműködve a **képzési rendszerbe** is beemeli a gazdasági szereplők igényeit, hogy azok minél sikeresebben működhessenek a helyben rendelkezésre álló képzett munkaerő által.
- Az önkormányzat **kommunikációjában** a gyorsaságra, pontosságra és nyilvánosságra helyezi a hangsúlyt. Fontos számára, hogy a lakosok, és a helyi gazdasági szereplők is egy együttműködő, kezdeményező hivatallal találkozzanak nap, mint nap. Ehhez a digitális kommunikációt erősíti a város, elsősorban az online megjelenésének fejlesztése által, pl. GYIK létrehozása a helyi ügyek intézésének gyorsítása érdekében.

Az aktív városfejlesztési stratégia elsődleges eszköze az önkormányzat számára a kijelölt városfejlesztési akcióterületeken tervezett városfejlesztési akciók végrehajtása a közsféra és a magánsféra strukturált együttműködése.

7.2 AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEINEK MAGHATÁROZÁSA

Az ITS megvalósítása során a döntéshozói szintet a Sásd Város Képviselő-testülete jelenti. A döntéselőkészítési feladatokat a Hivatal adott szervezeti egységei végzik. A stratégiai menedzsmentet a polgármester, a képviselőtestület, bizottságok és tanácsnokok alkotják. Fontosabb feladatuk:

- Az ITS megvalósításának nyomonkövetése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

Az ITS megvalósításával kapcsolatos döntés-előkészítő feladatokat a Hivatal végzi, adott szervezeti egységei bevonásával, ennek során megtörténik:

- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS-be.
- A városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése.
- ITS partnerségi egyeztetések szakmai irányítása, felügyelete.
- Szakmai stratégiai szinten a településközi koordináció biztosítása.

Az ITS-ben körvonalazott fejlesztések megvalósításának menedzsmenti feladatai az operatív menedzsment szervezet végzi, amely a következőket látja el:

- ITS partnerségi egyeztetések anyagainak előkészítése, előterjesztése döntés-előkészítésre.
- A döntéshozók részére éves jelentés készítése az ITS megvalósításáról, a változó külső, belső tényezőkről, korrekciókról, társadalmi igények változásáról.
- ITS megvalósítási folyamatáról a lakosság tájékoztatására alkalmas információk összeállítása, évente legalább egyszer, jelentősebb változások esetén többször is.

7.3 PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS TERVEZÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek megfelelően a partnerségi egyeztetés, együttműködés nem csak része, hanem kerete a tervező munkának. Az előkészítés és a teljes tervezési munka, majd a követés során biztosított a tervezés, majd a megvalósítás folyamatának, tartalmának nyilvánossága, a helyi társadalom és gazdaság szereplőinek partnerként történő bevonása. A partnerség, mint horizontális alapelv érvényesítése elengedhetetlen

- a települések jövőbeni társadalmi, gazdasági, kulturális fejlesztéseit, térszerkezetük alakulását, a tervezett fejlesztési programok irányait, a projektszintű forrásbevonást, a pályázatok tárgyát, volumenét és szinergiáját meghatározó, megalapozó stratégia, a tervezési dokumentumok tervezési folyamatában,
- a megvalósítása folyamán,
- a felülvizsgálat és értékelés, a szükséges korrekciók meghatározása során.

A partnerségi egyeztetési módszerek, eszközök és célcsoportok kiválasztása során meghatározó szempont volt, hogy a társadalom- és gazdaságfejlesztés hatékony és fenntartható módon való formálása csak a helyi közösség bevonásával, széles körű elköteleződésével, helyi értékek és problémák feltárására alapozottan képzelhető el. A tervekészítés folyamatába a társadalmi folyamatokban meghatározó, vagy a stratégia megvalósításában kulcsszerepet betöltő szervezetek és azok képviselői mind bevonásra kerülnek. Ezáltal a szervezetek tevékenységének jövőbeni eredményeit és elképzeléseit már a tervezés során meg lehet határozni és a stratégiai célok vagy a kulcsprojektek közé beépíteni.

Az ITS elkészítése kapcsán számos partnerségi egyeztetés történt mind az önkormányzati szereplők, mind a külső szervezetek és véleményformálók közreműködésével:

- Nyitó workshop: 2015.01.14.
- Államigazgatási véleményezők előzetes tájékoztatási levelének kiküldése 2015.02.13.
- Workshop a város jelenlegi helyzetéről, SWOT műhelymunka 1: 2015.02.04.
- Workshop a város jelenlegi helyzetéről, SWOT műhelymunka 2: 2015.02.11.
- Workshop a jövőképről, középtávú fejlesztési célokról, kapcsolódó eszközrendszerrel, beavatkozásokról: 2015.04.09.
- Szomszédos önkormányzatok tájékoztatása, egyeztetés 2015.04.14.

Mindezek mellett az egyeztetési anyagok nyilvánossága a lakosság és egyéb szereplők részére is biztosított volt a városi honlapon kialakított menüponton keresztül.

7.4 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

Az önkormányzat a város térségi szerepköréhez igazodva folyamatosan elvégzi az ITS végrehajtása során a térségi egyeztetéseket, amelyek biztosítják, hogy a város stratégiai fejlesztési irányai és az ehhez illeszkedő fő beavatkozások összhangban legyenek a környezet főbb szereplőinek stratégiáival és projektjeivel.

A település járásközponti szerepéből adódóan kiemelt fontosságúnak tartja a nagyobb térségi hatással bíró projektek esetében az érintett településekkel való kooperációt. Ez az előkészítéstől a megvalósításon keresztül a fenntartásig a teljes folyamatot felöleli. Ennek jelentőségét emeli, hogy a város fejlesztései nemcsak a várost, hanem járásának települését is érinti, mivel a térség lakói a városban veszik igénybe a szolgáltatások többségét, sokan itt dolgoznak, kötődnek a városhoz. Természetesen mindez fordítva is működik, amennyiben egy járási település projektje a járásközpontot, vagy a járás több települését is érinti, a város is részt kíván venni az előkészítés, megvalósítás és fenntartás folyamatában is.

A város céljait a fentiek alapján is szükséges összehangolni nemcsak középtávon, hanem hosszú távon is a járás településeinek céljaival. A város vezetése különböző információs csatornákon keresztül tudatosítja a térség településeivel, illetve együttműködik velük a célok alakításában. Elsősorban a térség településeit is érintő intézményhálózat fejlesztés, és munkahelyteremtés kap prioritást kiegészítve a kapcsolódó közszolgáltatásokkal, melyeket a város és térsége igénybe vesz.

Ennek érdekében jelenleg az alábbi együttműködésekben vesz részt a város:

- Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás
- Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulás
- Mecsek-Völgység-Hegyhát LEADER Helyi Akciócsoport tagság, amely Mecseki Energiakör néven csatlakozott az európai Polgármesterek Szövetségéhez
- Testvérvárosi kapcsolatok: Raab (Ausztria), Körösfő (Románia), Mogilany (Lengyelország)

A város a jövőben is fenn kívánja tartani együttműködéseit, illetve azok bővítésére a céljainak megvalósítása érdekében nyitott.

7.5 MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

7.5.1 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

7.5.1.1 Módszertan

A 2007 – 2013 közötti programozási időszak egyik fontos tapasztalata volt, hogy a célok megvalósulásának méréséhez szükséges adatok nem, vagy csak korlátozottan voltak elérhetők, így a stratégia menedzselésének egy fontos eszköze nem állt a települések rendelkezésére.

Mivel a 2014 – 2020 közötti időszakban az eredményközpontúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnőtt, ezért az ITS indikátorai úgy kerültek kialakításra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz az indikátorok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni.

7.5.1.2 A monitoring tevékenység szervezeti háttere és folyamata

Az eredményes monitoring tevékenység feltétele, hogy az nyomon követés rendszerének kialakítása az előkészítés és a megvalósítás integráns részét képezze, meghatározva a folyamatokat, határidőket és felelősöket. A monitoring folyamata az alábbi lépésekből áll:

1. A monitoring és értékelési tevékenység alapját jelentő indikátorkészlet összeállítása – jelen fejezet összefoglalja az átfogó, tematikus és területi célokhoz kapcsolódó javasolt monitoringmutatókat, míg a projektszintű indikátorok az egyes projektek konkrét kidolgozásakor kerülnek meghatározásra.
2. A monitoring és értékelési tevékenység megalapozásához és eredményes végrehajtásához szükséges információk összegyűjtése
3. Az indikátorok teljesülésének nyomonkövetése a megvalósítás során.

A monitoring tevékenység alapvetően belső feladat, azaz az ITS végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik. Célszerű kijelölni egy személyt, aki felelős a monitoring és értékelési tevékenység koordinációjáért és végrehajtásáért. A monitoringhoz kapcsolódó legfontosabb feladatok:

- a monitoringrendszer kereteinek kialakítása előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis megalkotásával;
- az indikátorok aktuális értékének – a terv szerinti gyakorisággal történő – összegyűjtése, rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres kapcsolattartás a projektek megvalósításáért felelős személyekkel az indikátorok elérését nagymértékben befolyásoló kulcs-, hálózatos és akcióterületi projektek nyomon követése érdekében;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába (a jelentést a menedzsmentért felelős döntéshozó testületnek kell jóváhagynia).

A monitoring tevékenység szervezeti hátterét az operatív menedzsment szervezet biztosítja, amely koordinálja a megvalósuló városfejlesztési beavatkozásokat, rendszeresen figyeli, gyűjti és rendszerezi azok indikátorainak alakulását. Minderről előterjesztést készül, amelyet az érintett Bizottságok tárgyalnak, és a Képviselő-testület hagy jóvá. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia végrehajtását és eredményeit a város Képviselő-testülete évenként áttekinti és értékeli. A beszámoló az alábbi témaköröket tartalmazza:

- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek és azok végrehajtásának állapota,
- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek finanszírozási információi (projekt költségvetése, források összetétele),
- tematikus célonkénti áttekintés a stratégia végrehajtásának kezdete óta megvalósult fejlesztésekről és azok eredményeiről,
- a stratégia indikátorrendszere alapján mért előrehaladás (az indikátorok kiinduló és célértékeinek, valamint azok aktuális értékének feltüntetésével).

7.5.2 Indikátorok meghatározása

7.5.2.1 Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények

A monitoringrendszer hatékony működésének egyik alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. Az alkalmazott mutatókkal szembeni alapvető kritériumok az alábbiak:

- **Specifikus** – az indikátor arra a célkitűzésre vonatkozik, aminek az eredményét, hatását méri;
- **Mérhető** – az indikátor számszerűen (mértékegységgel) kifejezhető;
- **Elérhető** – az indikátor bázis- és célértékét viszonylag gyorsan, könnyen és költséghatékony módon meg kell tudni határozni;
- **Reális** – a valós helyzetből és tervezett beavatkozások várható eredményeiből kiindulva kell egy ténylegesen elérhető célértéket kitűzni;
- **Aktuális** – az indikátornak az adott eredmény vagy output aktuális állapotára kell vonatkoznia, és alkalmasnak kell lennie időbeli nyomonkövetésre.

A stratégia eredményességének méréséhez elengedhetetlen, hogy a felállított célokhoz indikátorok – a célok elérését jelző mutatók – kerüljenek hozzárendelésre. Az eredményorientáltság erősítése a 2014-2020 közötti időszak EU kohéziós politikájának egyik kiemelt célja, így az eredmények mérése az előző időszakénál hangsúlyosabban jelenik meg a politika végrehajtásának minden területén. Az alkalmazott indikátorok fajtái:

- **Hatásindikátorok:** Ezen indikátorok teljes mértékben egyediek, az adott település sajátosságaihoz illeszkednek. Egy középtávú célhoz – annak összetettsége függvényében – 1-2 db indikátor kapcsolódik. Ezen indikátorok tekintetében a mérhetőség követelménye nem minden esetben teljesíthető. Tekintettel azonban arra, hogy a tematikus célokhoz kapcsolódó indikátorokat mérhető módon kell kialakítani, ezért a hatásindikátorok természetükből adódóan leginkább összetett mutatók és értékeik lehetnek leíró jellegűek is.
- **Eredményindikátor:** Ezeket az indikátorokat a tematikus célok eredményeinek meghatározásához használtuk és az operatív programok eredményindikátorait vettük alapul. Az egyes operatív programok Egyedi Célkitűzéseket fogalmaznak meg és ezen célkitűzésekhez kapcsolódnak az OP eredményindikátorai.
- **Kimeneti/output indikátor:** Az indikátorokat az integrált projektek méréséhez használtuk. Az egyes operatív programokban prioritástengelyenként kerültek meghatározásra az output jellegű mutatók. A tervezés során ezeket a mutatókat – amennyiben ezek illeszkedtek a megvalósításra tervezett beavatkozások (projektek) jellegéhez – a lehető legszélesebb körben beépítettük a monitoring mutatók közé.

7.5.2.2 A stratégia indikátorai

Középtávú átfogó célok		Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Cél
I. Helyben maradási, biztos megélhetést nyújtó gazdaság kialakítása		A városban megtermelt hozzáadott-érték növekedése	hatás	%	növekszik
II. A város és környékének javuló életminőségéhez a feltételek biztosítása		A helyi és járási lakosság elégedettségének javulása	hatás	%	növekszik
III. Minden társadalmi réteget érintő fejlődés, érdektelenség megőrzése		A lakossági részvétel, aktivitás javulása	hatás	%	növekszik

7.5-1. táblázat: Középtávú átfogó célok indikátorai

Tematikus célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Adatforrás	Mérés gyakorisága
T1. Helyi gazdaság növekedése ezzel a helyben foglalkoztatás fokozása	Működőtőke-befektetések növekedése	eredmény	%	KSH	évente
T2. Az oktatás és szociális ellátás minőségi fejlesztése, közszolgáltatások jelenléte	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló ellátások/szolgáltatások száma	eredmény	db	KSH ill. Önkormányzat	évente
T3. Városi rehabilitáció	Fejlesztéssel érintett rehabilitált településen, városi rangú települések esetében településrészen élők száma	eredmény	fő	kérdőívezés	4-5 évente
T4. Közműrendszerek fejlesztése, környezet és klímavédelem	A középületek éves elsődleges energiafogyasztásának csökkenése	eredmény	%	Önkormányzat	évente
T5. Közlekedésfejlesztés	Felújított utak hossza Megépült kerékpárutak hossza	eredmény	km km	Önkormányzat	3 évente
T6. Sport és szabadidős funkciók, zöldfelületek fejlesztése	Fejlesztett létesítmények száma Megújult zöldfelületek nagysága	eredmény	db m ²	Önkormányzat	3 évente
T7. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása	Helyi társadalmi programokban, akciókban résztvevők száma (fő)	eredmény	(fő)	Önkormányzat	3 évente

7.5-2. táblázat: Tematikus célok indikátorai

Projekt	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Adatforrás	Mérés gyakorisága
KULCSPROJEKTEK					
Iparterület bővítése, kiszolgáló út kiépítése (K1)	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	output	ha	Önkormányzat	évente
	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	output	km	Önkormányzat	évente
	Fejlesztéssel érintett lakosságszám	output	fő	Önkormányzat	évente
Járási fedett piac létrehozása (K2)	Teremtett új munkahelyek száma	output	fő	Önkormányzat	évente
Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó létrehozása (K3)	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló ellátások/szolgáltatások száma	output	db	Önkormányzat	évente
Védőőri szolgálat fejlesztése és orvosi rendelő létesítése (K4)	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	output	db	Önkormányzat	évente
Komplex feladatot ellátó szociális központ kialakítása (idősek nappali ellátása, idősek otthona) (K5)	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló ellátások/szolgáltatások száma	output	db	Önkormányzat	évente
Uszoda, strandfürdő megépítése (K6)	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló ellátások/szolgáltatások száma	output	db	Önkormányzat	évente
Mentálhálómás létesítése (K7)	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló ellátások/szolgáltatások száma	output	db	Önkormányzat	évente
Katasztrófavédelmi órs létesítése (K8)	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló ellátások/szolgáltatások száma	output	db	Önkormányzat	évente
HÁLÓZATOS PROJEKTEK					
Korszerű energiagazdálkodású intézmények és fejlett közüzemi hálózat (H1)	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	output	kWh/év	Önkormányzat	évente
	Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	output	tonna CO ₂ egyenérték	Önkormányzat	évente
	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	output	PJ/év	Önkormányzat	évente

Projekt	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Biztonságos, a meglévő terhelést enyhítő közúti infrastruktúra fejlesztése (H2)	Kiépített utak teljes hossza	output	km	IH	évente
Kerékpárút-hálózat további fejlesztése, kerékpározás feltételeinek javítása (H3)	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	output	km	Önkormányzat	évente
Család- és klímabarát városi környezet kialakítása (H4)	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	output	m ²	Önkormányzat	évente
	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	output	m ²	Önkormányzat	évente
AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK					
Városközponti akcióterület (AT1)	Felújított intézményi terület	output	m ²	Önkormányzat	projekt zárásakor
	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	output	kWh/év	Önkormányzat	évente
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	output	m ²	Önkormányzat	évente
Iparterület (AT2) = K1					

7.5-3. táblázat: Megvalósulást szolgáló beavatkozások, projektek indikátorai (Kulcsprojektek, Hálózatos projektek, Akcióterületi projektek)

Határozati javaslat:

Sásd Város Önkormányzat Képviselő-testülete egyetért a Belügyminisztérium DDOP-6.2.1/K-13-2014-0002. azonosító számú projektje keretében a budapesti Terra Stúdió Kft. által készített Sásd Integrált Településfejlesztési Stratégiáját megalapozó vizsgálat megállapításaival, a 2014-2020 között megvalósítandó stratégia irányjaival, az abban foglalt fejlesztési elképzelésekkel és hozzájárul ahhoz, hogy a polgármester a teljes dokumentációt államigazgatási és partnerségi véleményezésre bocsássa a 314/2012. Korm. rendelet szerint, valamint a beérkezett észrevételek szükség szerinti átvezetése után a dokumentumok tervezetét a polgármester a BM felé minőségbiztosításra megküldje.

Határidő: május 8.

Felelős : Rabb Győzőné polgármester

Titkárság Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal

Feladó: "Koszorus Tímea" <aljegyzo@sasd.hu>
Dátum: 2015. május 5. 15:26
Címzett: "Titkárság Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal" <titkarsag@sasd.hu>
Tárgy: határozati javaslat

Sásd Város Képviselő-testülete a Gyermekszegénység elleni program keretében nyári étkeztetésre kiírt pályázaton a 2015. évi nyári gyermekétkeztetés támogatására pályázatot nyújt be. A program keretében összesen 45 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermek 48 munkanapon keresztül történő ingyenes meleg étkezését tervezi, melyhez 35 gyermek étkezésére igényel az önkormányzat támogatást. A képviselő-testület az ebéd előállításával a Sásdi ÁMK-t bízta meg. A képviselő-testület a 2015. évi költségvetésében tervezett szociális és gyermekvédelmi kiadások terhére 211.200 forint saját erőt biztosít a program lebonyolítására. Az önkormányzat vállalja, hogy a programban részt vevő gyermekek számára – a Sásdi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat intézménye útján – az étkeztetéshez kapcsolódóan szabadidős programot biztosít. Az önkormányzat vállalja azt is, hogy az ételt az alapanyag megvásárlására fordított összeg legalább 30 %-ának megfelelő értékben mezőgazdasági őstermelő, kistermelő, családi gazdálkodó vagy mikrovállalkozás által megtermelt vagy előállított alapanyagokból biztosítja. A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a pályázat benyújtására.

Hi.: pályázat benyújtására 2015. május 7.

Koszorus Tímea
aljegyző
Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal
7370 Sásd, Dózsa György u. 32.
Tel.: 06 / 72-576-527
E-mail: aljegyzo@sasd.hu

SÁSD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

7370 SÁSD, Dózsa György utca 32. Tel.: 72/576-520 FAX.: 72/576-522

Tisztelt Sásdiak, Vállalkozók, Egyházak, Civil szervezetek!

Kárpátalján (Ukrajnában) a magyar közösségekben gazdasági vészhelyzet alakult ki. A pénzügyi válság rendkívül súlyos helyzete miatt 200000 magyar ember komoly megélhetési gondokkal küzd. A háború sújtotta ország gazdasági válságában a magyar települések megélhetési gondjainak enyhítésére a magyar önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak és a Magyar Kormány kezdeményezte a kárpátaljai települések részére támogatások gyűjtését.

Sásd Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2015. május 7. napján tartott ülésén úgy döntött, hogy csatlakozik ehhez a nemes kezdeményezéshez. A képviselő-testület döntése értelmében a kárpátaljai (Ukrajna) beregszászi járáshoz tartozó Borzsova település lakosságának megsegítéséről döntött. A település kb. 1500 lakosú, 98 %-ában magyarlakta és általános iskolával is rendelkezik.

A képviselő-testület nevében kérem a város lakosságát, vállalkozóit, civil szervezeteket, egyházakat, hogy anyagi lehetőségeikhez mérten szíveskedjenek pénzbeni adományokat adni, amelyet az Önkormányzatunk hivatalosan fog átadni Borzsova település előljáróinak.

A képviselő-testület az adományok gyűjtésére külön számlát nyitott, melynek elnevezése:

„Kárpátaljai Borzsova település támogatása”

a számlaszám:

11731111-15331933-10310001

A pénzbeni adományok megfizetésének több módja is lehetséges. Lehet átutalással közvetlenül a megadott számlaszámra, illetve az OTP Sásdi Fiókjánál és a Magyar Posta Sásdi Fiókjánál is helyeztünk el un. sárga csekkeket „Borzsova” megnevezéssel.

Az adományozók befizetéseiket ezen helyszíneken e csekkek felhasználásával is teljesíthetik.

Az adomány befizetésére június 15. napjáig van mód és lehetőség. Ezt követően a számlát megszüntetjük.

Tisztelt Sásdiak!

Kérem a város lakosságát, hogy széles körben tájékoztassák ismerőseiket e lehetőségről és fogjunk össze Borzsova település lakóinak megsegítése érdekében.

Sásd, 2015. május 13.

Köszönettel és üdvözlettel

Rabb György
Rabb György
polgármester

**MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG**

Ikt. szám: NÁT/457/1/2015.

VALAMENNYI TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERÉNEK

SZÉKHELYÉN

Tárgy: felhívás a kárpátaljai magyar települések megsegítésére

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

Kárpátalján (Ukrajnában) a magyar közösségekben gazdasági vészhelyzet alakult ki. A pénzügyi válság rendkívül súlyos helyzete miatt kétszázezer magyar ember komoly megélhetési gondokkal küzd. Magyar családok ezrei kényszerűen foglalkoznak az otthonaik elhagyásának gondolatával. Kárpátalja magyarsága meg szeretne maradni szülőföldjén, meg szeretné tartani otthonát, túl kíván jutni a háború sújtotta ország gazdasági válságán.

Felelősek vagyunk magyar testvéreinkért, felelősek vagyunk a rászoruló embertársainkért! A társadalmi szolidaritás és a külhoni magyarság iránti felelősségvállalás tudatában a Nemzetpolitikai Államtitkárság nagyra értékeli azt a kezdeményezést, mely szerint magyarországi önkormányzatok kárpátaljai települések részére nyújtanak támogatást a kárpátaljai magyar közösség megsegítése érdekében.

Jelen levelemben szeretném kérni Önt, hogy csatlakozzon ehhez a nemes kezdeményezéshez! Ezáltal is szeretnénk a bajba jutott, jelenleg nagyon nehéz helyzetbe került kárpátaljai magyar honfitársainkat segíteni. A segélyprogram sikeres megvalósítása szempontjából kiemelten fontos, hogy az adományok eljussanak Kárpátalja legrászorultabb településeire is. A kárpátaljai magyar szervezetek kérését tolmácsolva szeretném kérni a kezdeményezésben részt vevő önkormányzatoktól, hogy a segítségnyújtás összehangolt módon, szervezeten történjen. Ezen szempontokat figyelembe véve tisztelettel kérem Önt, hogy vegye fel a kapcsolatot a Nemzetpolitikai Államtitkárság Kárpátalja Osztályával az alábbi elérhetőségeken (tel: +3617955877, +3617954686, e-mail: karpatalja@mc.gov.hu), ahol részletes tájékoztatást nyújtanak azzal kapcsolatban, hogy melyik kárpátaljai települést lehet támogatásban részesíteni.

További munkájához ezúton is jó egészséget és sok sikert kívánok!

Budapest, 2015. április „21”.

Üdvözlettel:

Potápi Árpád János
nemzetpolitikaért felelős államtitkár

